

Co-funded by
the European Union

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

TR

RECYCLING OF WASTE WITH HANDICRAFTS

Eğitim Kursu El Kitabı

KÜNYE

Proje: Atıkların El Sanatları ile Geri Kazanımı

Program: Yetişkin eğitiminde Erasmus+ küçük ölçekli ortaklık

Referans numarası: 2021-1-TR01-KA210-ADU-000034997

Proje süresi: 28 Şubat 2022 – 27 Mayıs 2023

Proje koordinatörü: Oltu Halk Eğitimi Merkezi (Türkiye)

Proje ortakları: Pučko otvoreno učilište Čakovec (Hırvatistan)

Lietuvos jaunimo centras (Litvanya)

Associació Cultural Tabalà (İspanya)

Proje web sitesi: <https://handicrafts.pou-cakovec.hr/>

Yayın adı: El Sanatları ile Atıkların Geri Dönüşümü: Eğitim kursu el kitabı

Lider ortak: Pučko otvoreno učilište Čakovec (Hırvatistan)

Çıkış tarihi: Mart 2023

Bu yayın sadece yazarların görüşlerini yansıtmaktadır ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Bu yayın, Creative Commons Atıf (CC BY-NC 4.0) lisansı altında halka lisanslanmıştır.

İçerik

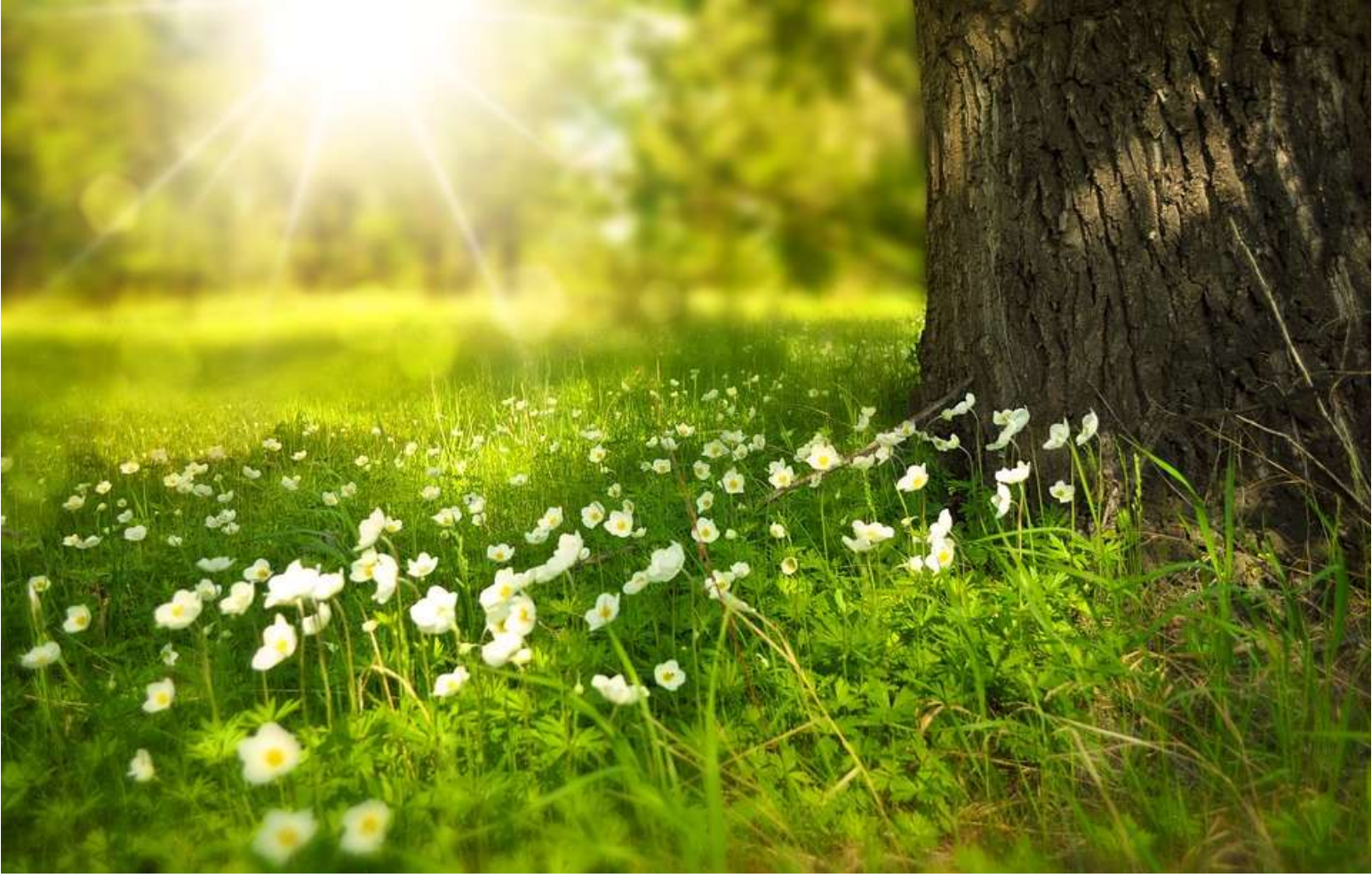
GİRİŞ.....	1
PROJE BİLGİSİ.....	4
ORTAK BİLGİSİ	6
ÇEVRE BİLGİSİ: SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİ.....	9
ÇEVRE DOSTU DAVRANIŞ.....	30
AMBALAJDAN KAYNAKLANAN ÇEVRE KİRLİLİĞİ.....	49
GERİ DÖNÜŞÜM FARKINDALIĞI VE EKO-SANAT	66
EK: SEÇİLMİŞ EL SANATLARI ÖRNEKLERİ	82
ÖZET	99

GİRİŞ

Atık sorunu günlük hayatımızı ciddi anlamda olumsuz etkiler hale geldi. Buna karşılık, sorunla mücadele etmek için sosyal kuruluşlar, vakıflar ve dernekler kuruldu, ancak küresel ölçekte kötüleşmeye devam ediyor. Bununla mücadele etmek için sanatın en etkili anlatım yöntemlerinden biri olduğu ve ekolojik dengenin korunması ve çevre bilincinin artırılması için ekolojik sanat projeleri son derece önemlidir.

Modern hayatın hızlı temposu nedeniyle kamusal tüketim ve israf kaçınılmazdır. Şirketler, ürünleri daha çekici hale getirmek için ambalajı kullanarak bundan yararlanır. Ancak bu durum ambalaj atıklarında ciddi bir artışa neden oldu. Bu sürecin olumsuz doğal etkilerinin giderek daha belirgin hale gelmesi, geri dönüşüm ile atıkların azaltılması fikrinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. COVID-19 sürecinde ve sonrasında home-office ve esnek çalışma modellerinin devreye girmesiyle çalışma koşulları değişti. Bu, çevrimiçi alışverişin artmasına ve dolayısıyla daha fazla ambalajın israfa yol açmasına neden oldu. Bu, evde daha fazla zaman geçirenler üzerinde büyük bir psikolojik etki yaratarak duygusal yorgunluğa ve aile içi şiddetin artmasına neden oldu.

Bu projenin amacı özellikle pandemi sürecinde ev hanımları, engelliler, yaşlılar gibi evde kalmak zorunda olanların el işleriyle daha verimli vakit geçirmelerini teşvik etmektir. Kendi yaratıcı fikirlerini kullanarak evlerindeki atıkları oyuncaklara, süs eşyalarına veya hediyelik eşyalara dönüştürebilir, zamanı verimli kullanarak aile ekonomisine ve çevre temizliğine katkıda bulunabilirler. Bu tür faaliyetlerde yer almak aynı zamanda psikolojik stresin azalmasına ve aile içi iletişimin güçlenmesine, dolayısıyla şiddetin azalmasına yardımcı olacaktır.

Eko-sanat artık kullanılmayan atık ve ürünleri geri dönüştürmek için kullanılabilir. Örnekler arasında kullanılmış giysi ve kumaşlardan bez bebekler, yanan kibrit çöplerinden modeller veya resim çerçeveleri, plastik şişe kapaklarından çağdaş tasarımlı heykeller, kullanılmış araba lastiklerini bahçe çiti olarak kullanmak, hurda demiri yeniden kullanmak ve iç ve dış mekanlar için sanatsal heykeller yapmak, kullanılmış kazaklardan koltuk örtüleri, paspaslar ve çantalar, muz ağacı liflerinden oyuncak bebekler ve hediyelik eşyalar ve kullanılmış ayakkabıların sanat eseri olarak bakımı sayılabilir. Eko-sanat sadece atıkları geri dönüştürmenin bir yolu olarak değil, günlük hayatın can sıkıntısından kaçmak isteyen modern insanlar için bir hobi olarak düşünülmelidir.

BENİMLE ETKİLEŞİM YAPIN!

El kitabı, çevre ve eko-sanat üzerine dört ana bölümden oluşuyor ve her bölüm daha küçük bölümlere ayrılıyor. Her bölümde, çevreyi ve/veya eko-sanatı anlamak için önemli olan bir veya daha fazla kavramı ele alıyoruz. Bu el kitabının amacı, yalnızca bu tür kavram ve fikirlere genel bir bakış sağlamak değil, aynı zamanda okuyucu olarak sizi materyalle buluşturmadır. Bu nedenle, el kitabı boyunca serpiştirilmiş bunun gibi yeşil şekiller bulacaksınız.

Kaynak kutuları, öğrenmenizi geliştirecek ve size daha fazla ilgi gösterme, daha fazla öğrenme ve daha fazla katılma fırsatı sağlayacak ek bilgilere, infografiklere, araçlara, videolara vb. köprüler içerecektir. Kendi başınıza keşfetmenizi, öğreniminizi geliştirmenizi, çevrenizdeki insanlarla etkileşim kurmanızı ve çevre ve eko-sanat hakkında daha fazla bilgi edinmek için ortak çaba göstermenizi öneririz.

Yansıma köşeleri, düşüncelerinizi, duygularınızı ve davranışlarınızı yargılamadan incelemenizi sağlayacak materyaller içerecektir. Bunu, kendinizi daha iyi anlamanıza, kişisel gelişim alanlarınızı belirlemenize ve kişisel gelişim alanlarınızı daha net bir şekilde anlamanıza yol açabilecek iç gözlem araçları olarak düşünün.

PROJE BİLGİSİ

Atıkların El Sanatları ile Geri Dönüşümü, Avrupa Birliği tarafından ortaklaşa kurulan bir Erasmus+ küçük ölçekli ortaklık projesidir. Proje, Türk kuruluşu Oltu Halk Eğitimi Merkezi tarafından koordine ediliyor ve Ulusal Ajans Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi tarafından onaylandı.

Proje iki ana özel hedefe odaklanmaktadır:

1. Çevreyi korumak ve atıkların geri dönüşümü konusunda bilinçlendirmek
2. Atıkları sanatsal bir ifade biçimi olarak kullanmak

Pek çok insan, çevre kirliliği ve iklim değişikliği gibi çevre sorunlarının ciddiyetinin farkında değil ve bilseler bile bireysel olarak bu sorunların çözümüne nasıl katkıda bulunabileceklerini bilmiyorlar. Bu proje, atık geri dönüşümünü

özellikle sanatsal içerikte yeniden değerlendirerek çevreye ve iklim değişikliğine olumlu katkı sağlamayı ve çevre sorunları hakkında farkındalık yaratmayı amaçlamaktadır.

Proje kapsamında, her biri çok sayıda faaliyetin eşlik ettiği dört ulusötesi ortak toplantısı planlandı:

1. Türkiye'deki toplantı: çevrenin korunması ve atıkların geri dönüştürülmesi konusunda farkındalığın artırılması konusunda bir tartışma ve iyi uygulamalar alışverişi yapıldı;

2. Litvanya'daki toplantı: el sanatlarıyla geri dönüşümün sanatsal yolları üzerine bir çalıştay düzenlendi;

3. Hırvatistan'daki toplantı: ortaklar projenin gelecekteki adımlarını tartıştılar ve kumaş malzemeleri geri dönüştüren ve böylece yerel toplumun gelişimine katkıda bulunan yerel dernekleri ziyaret ettiler;

4. İspanya'daki toplantı: ortaklar, atık malzemelerden yapılan el işi örneklerinin yer aldığı bir sergi düzenlediler.

Bu proje, atık malzemelere yeni bir bakış açısı ve yeniden değerlendirme sağladı ve malzemelerin sanatsal amaçlarla geri dönüştürülmesi ve yeniden kullanılmasının farklı olasılıklarına dair bir fikir verdi.

Proje ve proje faaliyetleri hakkında daha fazla bilgi proje web sitesinde bulunabilir: <https://handicrafts.pou-cakovec.hr/>.

ORTAK BİLGİSİ

Ortaklık konsorsiyumu sırasıyla Türkiye, Hırvatistan, Litvanya ve İspanya'dan dört kuruluştan oluşuyor. Her biri sürdürülebilirliğin, çevre korumanın ve atık azaltmanın önemini kabul ediyor. Kaynaklarını, deneyimlerini ve içgörülerini birleştirerek geleceği daha yeşil hale getirmek için bir yolculuğa çıktılar. Sanatsal bir bakış açısıyla çevresel konular ve zorluklar konusunda farkındalık yaratarak, el sanatları gibi küçük projelerin çevremiz ve dahil olanların yaşamları üzerinde önemli bir etkisi olabileceğini göstermeye çalışıyorlar. Ortaklar arasındaki işbirliği, ortak bir amaç doğrultusunda birlikte çalışmanın yerel topluluklarda, ortak ülkelerde ve tüm Avrupa'da nasıl olumlu bir değişikliğe yol açabileceğini göstermektedir.

Oltu Halk Eğitimi Merkezi

1975 yılında kurulan Oltu Halk Eğitim Merkezi, çeşitli branşlarda çeşitli (140-150) sosyo-kültürel ve mesleki-teknik kurslar düzenleyerek, 1500-2000 vatandaşa eğitim hizmeti veren 5 kadrolu öğretmen, 3 kalifiye eğitmen ve ücretli öğretmeni ilkelik istihdam eden bir yaygın eğitim merkezidir. Merkezin amacı, insanlara yaşam boyu eğitim vermek, kamu kaynakları kullanılarak kalkınma projelerine katılımlarını sağlamak, ulusal kültürel değerleri korumak, açık ve evrensel kültürü geliştirmek ve yaygınlaştırmaktır. Merkezde yürütülen diğer faaliyetler arasında eğitim-üretim-istihdam, pazarlama ve örgütlenmeye yönelik çalışmaların yapılması, kırdan kente göç eden bireylerin çevreye uyumunun sağlanması ve geleneksel el sanatlarının öğretilmesi yer almaktadır. Merkez, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak yetişkin eğitime yönelik modül programları uygulayarak hizmet vermektedir. Kursiyerlerden herhangi bir ücret talep edilmemekte olup, kurs

programını başarıyla tamamlayan kursiyerlere katılım belgesi verilmektedir. Merkez bünyesinde bilgisayar laboratuvarı, Oltu taşı, gümüş, işleme, örgü işleri ve giysilerin işlenmesi için atölyeler ve derslikler bulunmaktadır. Okul müdürleri ve eğitimciler, sınav ve çalışmalar sonucunda edindikleri bilgileri uygulamalarına aktarabilirler.

**PUČKO
OTVORENO
UČILIŠTE
ČAKOVEC**

Pučko otvoreno učilište Čakovec

Public Open University Čakovec, bir kamu yetişkin eğitim kurumudur ve Hırvatistan Cumhuriyeti'nin

önde gelen yetişkin eğitim kurumlarından biridir. Zagreb'de yerleşik Hırvat Yetişkinlerin Eğitimi Derneği'nin bir üyesidir. 1950 yılında İşçi Üniversitesi olarak kurulmuş, ardından 1960 yılında Halk Üniversitesi ile birleşmiştir. 1989 yılında adı Açık Üniversite olarak değiştirilmiş ve nihayet 1997 yılında bugünkü Kamu Açık Čakovec Üniversitesi, Čakovec şehrinin yargı yetkisi altında bir kamu kurumu olmuştur. Halk Üniversitesi'nin Kültür Merkezi, Kütüphane, Međimurje İlçe Müzesi, İlköğretim Müzik Okulu ve Eğitim Merkezi dahil olmak üzere çeşitli bölümleri vardı. Bölümler geliştikçe Üniversiteden ayrıldı ve bugün bile özerk durumda. Halk Üniversitesi, uzmanlığını bugüne kadar sürdüren yetişkin eğitime yöneldi. Bu yaşam boyu öğrenme merkezi, toplumumuzun taleplerini karşılamak için her zaman gelişmiştir. Program yapısını ve gelişimini dikte eden sosyal ve ekonomik etkilerin yanı sıra değişikliklere açık dinamik bir ortam olmaya devam ediyor. Yeni bilgi ve becerilere ihtiyaç duyan herkesi memnuniyetle karşılar ve mevcut çok sayıda uzman, mümkün olan en iyi eğitimi sağlar.

Lietuvos jaunimo centras

Litvanya Gençlik Merkezi 2010 yılında kurulmuştur. Ana hedefi, olumlu gençlik girişimlerinin yanı sıra farklı kültürel ve sosyal geçmişlere sahip gençler arasındaki etkileşimi ve anlayışı teşvik etmektir. Kuruluşumuz, gençlerin enerjisini topluma ve ülkeye fayda sağlayan faaliyetlere yönlendirmeyi amaçlamaktadır. Merkez, gençlerin fikir ve değerlerini teşvik eder ve yaygınlaştırır. Merkezin çatısı altındaki ilerici gençler, yaygın eğitimi, demokratik reformları, sosyal adaleti, sosyalliğin ortaya çıkmasını, kamusal ruhu ve herkes için eşit fırsatları teşvik ediyor. Her insana etnik kökeninden, ırkından, cinsel yöneliminden ve dini inancından bağımsız davranılması gerektiğine inanıyoruz. Örgüt üyeleri, temel olarak Litvanya bölgelerinde yaygın eğitimin yaygınlaştırılması, sosyal reklamcılık ve gençlerin yeterlilik düzeylerini geliştiren projelerin uygulanması ile ilgili çeşitli projelerde yer almaktadır.

Associació Cultural Tabalà

TABALA, farklı kişiler ve kuruluşlar arasında uzun vadeli bağlantılar oluşturmaya katkıda bulunan, kar amacı gütmeyen bir İspanyol kültür derneğidir. STK'mız, gönüllülük kültürünün geliştirilmesi, kapsayıcılığı ve önemi kavramlarını desteklemektedir. Ayrıca, farklı AB ülkeleri arasında sosyal uyum ve işbirliğini geliştirmek için dayanışma ve hoşgörüyü teşvik ediyoruz. Kurum, eğitim programları, konferanslar, çalıştaylar yoluyla ve ayrıca bölgesel ve uluslararası düzeyde diğer kurumlarla deneyim alışverişi için bir platform sağlayan ortaklıklar oluşturarak bireyler ve kurumlar için kurumsal kapasite geliştirmeye odaklanmaktadır. Bağımsız düşünme, sosyal hoşgörü, çatışma yönetimi, serbest diyalog ve liderliği güçlendirerek liderlerin bilgi ve kapasitelerini artırmak amacıyla.

ÇEVRE BİLGİSİ:

SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİ

Teknolojideki hızlı ilerlemeler, en son bilimsel buluşlar ve COVID salgını gibi büyük dünya olayları sadece yaşamlarımızı daha karmaşık hale getirmekle kalmadı, aynı zamanda çevre ile etkileşim biçimimizi de temelden değiştirdi. Teknolojiye olan artan bağımlılığımız, dijital genişliğe daha fazla kapılmamıza ve bizi çevreleyen fiziksel dünyayla daha az bağlantılı olmamıza neden oldu. Bu kopukluk, eylemlerimizin çevre üzerinde bir etkisi olduğuna dair farkındalığımızı azaltmış olabilir ve bu da çevre ile paylaştığımız bağın bozulmasına yansımıştır. Bu nedenle, gelecek nesiller için sürdürülebilir bir gelecek sağlamak için insanların çevre ile yeniden sağlıklı bir ilişki kurması hayati önem taşımaktadır. Bu el kitabının ana hedefi budur - tüm önemli çevre konularına genel bir bakış sunarken, aynı zamanda daha fazla öğrenmek, daha fazla hareket etmek ve yeşil sürdürülebilir geleceğimizi şekillendirmeye daha fazla dahil olmak için kaynaklar, tavsiyeler ve öneriler sağlamak.

KAYNAK KUTUSU

Çevrenin mevcut durumu ve çevreyi korumak için alınan önlemler hakkında daha fazla bilgi için aşağıdaki kuruluşların web sitelerini ziyaret etmenizi öneririz.

- Avrupa Çevre Ajansı - <https://www.eea.europa.eu/>
- BM Çevre Programı - <https://www.unep.org/>
- Avrupa Komisyonu - https://environment.ec.europa.eu/index_en
- Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı- <https://sifiratik.gov.tr/>

KAYNAK KUTUSU

Avrupa Çevre Ajansı çevreyi şu şekilde tanımlamıştır:

Bireyleri ve sosyal gruplaşmaları etkileyen, insanlığın çevresinin tüm yönlerini içeren bir kavram. Avrupa Birliği çevreyi "karmaşık karşılıklı ilişkileri, olduğu gibi veya hissedildiği gibi bireyin ve toplumun ortamlarını, çevresini ve yaşam koşullarını oluşturan unsurların birleşimi" olarak tanımlamıştır. Dolayısıyla çevre, yapılı çevreyi, doğal çevreyi ve hava, toprak ve su dahil olmak üzere tüm doğal kaynakları içerir. Aynı zamanda işyerinin çevresini de içerir.

Çevre konularına yaklaşmanın ilk adımı, çevre kavramının kendisidir. Çevre, her biri insanların ve ekosistemlerin genel sağlığı ve geçiminde bütünleyici bir rol oynayan birçok farklı bileşenden oluşur. Hava, su, toprak, güneş ışığı gibi fiziksel bileşenler, yaşamın var olması ve gelişmesi için gerekli kaynakların sağlanmasında hayati bir rol oynamaktadır. Azot, oksijen ve karbondioksit gibi kimyasal elementler de bitkilerin büyümesi ve hayatta kalması için gerekli oldukları için önemlidir. Çevre, fiziksel unsurların yanı sıra, diğer organizmalar için besin kaynakları sağlayan ve aynı zamanda varlıklarıyla ekosistemi dengelemeye yardımcı olan milyonlarca hayvan ve bitki türüne ev sahipliği yapmaktadır. Ayrıca, kendi doğal kaynaklarına ya da geçimlerini sağlamak için belirli çevresel koşullara bağlı olan topluluklar üzerindeki etkisiyle kültür gibi sosyal güçleri de etkiler. Son olarak, çevresel değişim, iklimleri değiştirerek veya diğer birçok şeyin yanı sıra habitat/gıda kaynaklarının yer değiştirmesine veya kaybına yol açan hassas ekosistemleri bozarak insan yaşamını büyük ölçüde etkileyebilir. Çevremizi sağlıklı tutmanın önemi göz ardı edilemez; Gelecek nesillerin kaynaklarından faydalanmasını istiyorsak şimdi harekete geçmeliyiz.

Çevremiz, hem doğadan hem de insan toplumundan gelen karmaşık, dinamik bir unsurlar sistemidir. Bize hayatta kalmak için ihtiyaç duyduğumuz kaynakları sağlar, ancak aynı zamanda bir endişe kaynağıdır çünkü faaliyetlerimizin iklim değişikliği üzerinde zararlı etkileri olabilir. Çevre ile nasıl etkileşim kurduğumuz hakkında bilgili kararlar almak için, çevresel soruların karmaşık ve çok yönlü olduğunu ve tek veya tek tip bir yaklaşıma uygun olmadığını anlamalıyız. Ekonomik yaklaşımlar, doğanın değerine, hizmetlerine, ölçülebilir niteliklerine ve etkilerine odaklanır. Bunlar, hava kirliliğinin sağlık üzerindeki etkilerini ölçmeyi veya gürültü gibi çevresel sorunlardan dolayı insanların rahatsızlık düzeylerini değerlendirmeyi içerebilir. Mühendislik, teknolojik ilerlemelerle çözüm arayan daha teknik bir bakış açısı benimserken, sistem tabanlı yaklaşımlar, bir konunun tüm karmaşıklığını kavramak için doğal kaynaklar, insan faaliyetleri, arazi kullanımı ve iklim gibi farklı unsurların birbirleriyle nasıl etkileşime girdiğini anlamayı amaçlar. Tek bir yaklaşımın bir konuyu tüm yönleriyle özetleyemeyeceği ve kapsamlı çözümler sağlayamayacağı açıktır; bu nedenle, herhangi bir çevresel soruna yaklaşırken tüm bakış açılarının dikkate

alınması önemlidir. İlerleyen bölümlerde çevre konularına genel bir bakış verilecektir. Bireylerin seçimleri aracılığıyla yalnızca yakın çevreyi değil, genel olarak çevreyi nasıl etkileyebileceklerine özel bir önem verilecektir.

YANSIMA KÖŞESİ

Çevreyi nasıl algıladığınızı düşünün. Tanımlarınız ne olurdu? Meslektaşlarınızla veya iş arkadaşlarınızla konuşun. Tanım ve görünümlerinizi karşılaştırın. Avrupa Çevre Ajansı'nın tanımına uygun mu veya farklılık gösteriyor mu ve eğer öyleyse, ne şekilde farklılık gösteriyor?

Küresel iklim değişikliğinin artan etkileri nedeniyle, çevre sorunları kamusal tartışmaların ön saflarına itildi. Harekete geçmenin önemi son derece vurgulanmıştır ve iyi bilgilendirilmiş kararlar almak artık her zamankinden daha fazla hayati önem taşımaktadır. Açıktır ki, gezegenimiz acil düzeltici önlemlerin alınmasını gerektiren ciddi bir çevresel krizle karşı karşıyadır, bu nedenle geleceğini güvence altına almak için doğru adımları şimdi atmalıyız. Bu bölüm, küresel olarak karşılaştığımız mevcut ekolojik sorunları derinlemesine inceliyor, bu sorunların olası nedenlerini araştırıyor ve onarılamaz hale gelmeden önce bunları çözmek için nasıl işbirliği yapabileceğimizi özetliyor. Ayrıca hükümetlerin, işletmelerin ve bireylerin gelecek nesiller için sürdürülebilir bir gelecek yaratma yolunda nasıl adımlar atabileceğine de bakacağız.

YANSIMA KÖŞESİ

Geçen hafta gördüğünüz veya okuduğunuz çevre ve çevre konularıyla ilgili tüm haberleri hatırlayın. Kaç tane vardı? Ne hakkındaydılar? Aşağıda onlar hakkında daha fazlasını okumadan önce, mümkün olduğunca çok çevre sorununu listelemeye çalışın. Meslektaşlarınızı da aynısını yapmaya teşvik edin. Listeleri karşılaştırın ve tartışın.

Çevre sorunları günümüzde dünyamızda giderek yaygınlaşmaktadır. Yükselen deniz seviyelerinden hava kirliliğine kadar insan faaliyetlerinin çevre üzerinde muazzam bir etkisi olduğu açıktır. İklim değişikliği, insanlığın karşı karşıya olduğu en acil çevre sorunlarından biridir - etkileri, dünya çapında kuraklık, sel, orman yangınları ve aşırı hava olaylarında görülebilir. Endüstriyel süreçlerden ve araç emisyonlarından kaynaklanan kirlilik, ekosistemlerde geniş çapta hasara neden olarak biyolojik çeşitliliğin tükenmesine neden oldu. Değerli habitatlar kalkınma amacıyla yok edildiğinden, ormansızlaşma birçok türü yok olma tehdidiyle karşı karşıya bırakıyor. Buna ek olarak, artan plastik üretimi ve atık bertarafı, okyanuslarımızı ve çöplüklerimizi daha da kirleten çok miktarda biyolojik olarak parçalanamayan malzeme yarattı. Kendimiz ve gelecek nesiller için sürdürülebilir bir gelecek sağlamak istiyorsak, bu çevresel sorunların acilen ele alınması gerektiği açıktır. Aşağıdaki bölümlerde 2023'ün en büyük çevre sorunları sunulacaktır. İklim krizi, hayatımızın en büyük çevre sorunlarından biridir. Ormansızlaşma ve biyolojik çeşitlilik kaybından gıda israfına ve hızlı moda kadar birçok faktörün bir sonucudur. Bu kitap en önemli sorunlardan ikisini inceleyecek ve bunlar için olası çözümler önerecektir.

YANSIMA KÖŞESİ

Çevreye ve daha doğrusu iklime bağlı olumsuz eğilimlerden bahsederken yakın zamana kadar yaygın olarak kullanılan terim “iklim değişikliği” idi. Ancak son yıllarda medya tarafından “iklim krizi” ve “iklim acil durumu” gibi yeni terimler türetildi ve kullanıldı.

Size sunulan üç terimi düşünün. Kendi tanımlarınızı sağlayın. Aralarında herhangi bir bağlantı görüyor musunuz? Hangi terimleri kullanmayı tercih ettiğinizi ve nedenini açıklayın. Bu terimler ve kullanımları hakkında iş arkadaşlarınızla tartışın.

Kendiniz üzerinde düşündükten sonra, sunulan terimleri ve bazı dergilerin çevre konuları hakkındaki raporlarında bunları nasıl kullandıklarını okuyabilirsiniz:

- <https://www.theguardian.com/environment/2019/oct/16/guardian-language-changes-climate-environment>
- <https://www.cleanenergywire.org/blog/climate-change-or-climate-crisis-whats-right-lingo>

Ciddi de olsa, iklim krizine yol açan iklim değişikliğinin etkileri geri döndürülemez değildir ve bu el kitabının amacı bu etkilerin cesaretini kırmak değil, çevrelerindeki çevreye olumlu katkılarda aktif bir rol üstlenmeleri için onları güçlendirmektir.

İklim acil durumu ve iklim krizinin üstesinden nasıl gelebileceğimiz hakkındaki gerçeklere genel bir bakış için aşağıdaki makaleleri okumanızı öneririz:

- <https://www.unep.org/facts-about-climate-emergency>
- <https://www.un.org/en/un75/climate-crisis-race-we-can-win>
- <https://sifiratik.gov.tr/>

İlerleyen bölümlerde güncel çevre sorunlarından bazıları sunulacaktır. Lütfen bu listenin ayrıntılı olmadığını ve farklı kirlilik türleri gibi bazı sorunların sonraki bölümlerde ele alınacağını unutmayın. Eldeki çevresel sorunlar hakkında daha fazla bilgi edinmek için kaynak kutularına başvurmanızı öneririz. Yansıma köşelerine uğramaktan çekinmeyin.

KAYNAK KUTUSU

Bugün dünyanın karşı karşıya olduğu çevre sorunları hakkında daha fazla bilgi için lütfen aşağıdaki okumaya bakın:

- <https://www.conserve-energy-future.com/15-current-environmental-problems.php>
- <https://earth.org/the-biggest-environmental-problems-of-our-lifetime/>
- <https://www.euronews.com/green/2022/12/31/water-fossil-fuels-and-decarbonising-travel-what-will-be-the-key-climate-issues-in-2023>

Sera gazı emisyonu gibi insan uygulamalarının bir yan ürünü olan **küresel ısınma**, günümüzün belki de en dikkate değer ve en iyi bilinen çevre sorunudur. Veriler, gezegenimizdeki karbondioksit seviyelerinin bugünkü kadar yüksek (milyonda 418 CO₂ parçası) en son 4 milyon yıl önce olduğunu gösteriyor. Sadece sanayi öncesi seviyelere kıyasla, küresel ısınma nedeniyle küresel sıcaklık 1,5 santigrat derece arttı. Sıcaklık artışı en iyi okyanusların ve Dünya yüzeyinin artan sıcaklıklarında gözlemlenebilir, bu da sadece insanlar için değil, bitki ve hayvan yaşamı için de yıkıcı etkilere sahiptir. Küresel ısınmanın neden olduğu bildirilen felaket olaylarından bazıları şunlardır:

Avustralya ve ABD şimdiye kadar kaydedilen en yıkıcı orman yangını mevsimlerinden bazılarını yaşıyor;

Afrika, Orta Doğu ve Asya'nın bazı bölgelerinde çekirge sürüsü ekinleri yok ediyor;

Antarktika'da sıcaklıkların ilk kez 20 derecenin üzerine çıktığı sıcak hava dalgası.

Bununla birlikte, iklim acil durumu olayları yukarıda belirtilen üç olayla sınırlı değildir, çünkü aynı zamanda sel, kutup buzullarının erimesi, deniz seviyelerinin yükselmesi ve ayrıca ani seller, kasırgalar, orman yangınları, kuraklık, aşırı kar veya çölleşme gibi doğal olmayan yağış modellerini de içerir. Bu nedenlerden dolayı, sıcaklık artışını, yani karbon emisyonlarını sınırla tutmak zorunludur. Ancak, tüm sera gazı emisyonları derhal durdurulsa bile, önümüzdeki yıllarda küresel sıcaklıklar yükselmeye devam edecektir. İklim kriziyle mücadele etmek ve etkilerini azaltmak için bir dizi iklim inisiyatifi ve uluslararası/ulusal mevzuat geçirildi. Bunlardan bazıları, her ikisi de iklim krizinin etkileriyle mücadele etmeyi amaçlayan, iklim değişikliğine ilişkin uluslararası bir anlaşmayı temsil eden Paris Anlaşması ve Avrupa Komisyonu'nun bir dizi politika girişimini temsil eden Avrupa Yeşil Mutabakatı'nı içermektedir. Bu nedenle, sera gazı emisyonlarını büyük ölçüde azaltmaya, yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapmaya ve mümkün olan en kısa sürede aşamalı halde fosil yakıtlarımızın kullanımını azaltmaya şimdiden başlamamız çok önemlidir.

YANSIMA KÖŞESİ

Avrupa Yeşil Anlaşmasını duyduunuz mu? Cevabınız Evet ise, bunun hakkında ne biliyorsunuz? Meslektaşlarınızdan birine ne olduğunu açıklayabilir misiniz? Ne olduğunu bilmiyorsanız, ne hakkında olduğunu tahmin etmeye çalışabilir misiniz? Yeşil konuları ele alan herhangi bir ulusal yasama organı biliyor musunuz?

İklim eylemi, sera gazı emisyonlarını iddialı bir şekilde azaltmaktan en son araştırma ve inovasyona yatırım yapmaya ve Avrupa'nın doğal ortamını korumaya kadar uzanan iddialı bir önlem paketi olan Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın merkezinde yer alır:

- 2030'a kadar Avrupa, sera gazı emisyonlarını %55 oranında daha da azaltmayı planlıyor.
- 2050 yılına kadar Avrupa, dünyanın ilk iklim nötr kıtası olmayı hedefliyor.
- 2050'ye kadar Avrupa, iklime dayanıklı bir toplum olmayı hedefliyor.

Avrupa Yeşil Anlaşması ve AB'nin iklime yaklaşımı hakkında daha fazla bilgi için şu adresi ziyaret edin:

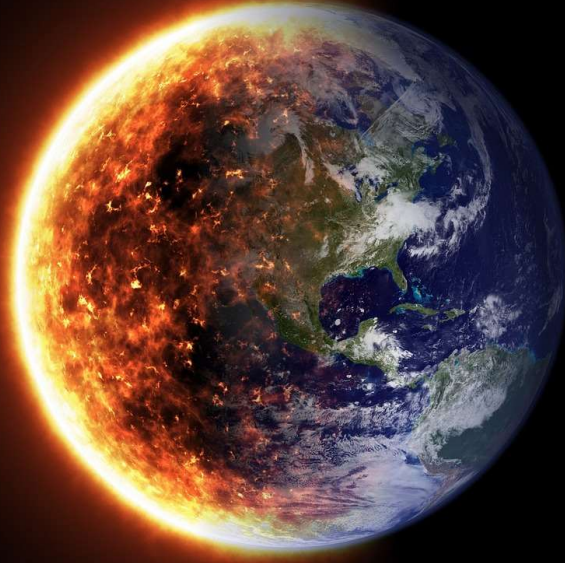
- https://climate.ec.europa.eu/eu-action/european-green-deal_en
- https://climate.ec.europa.eu/index_en

Paris anlaşmasını duydunuz mu? Ülkenizin buna katılıp katılmadığını biliyor musunuz? Bir sonraki paragrafı okumadan, bunun ne hakkında olduğunu biliyor musunuz ve/veya meslektaşlarınızdan birine açıklayabilir misiniz?

Paris Anlaşması, Aralık 2015'te kabul edilen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) içinde bir anlaşmadır. Bu yüzyılda küresel bir sıcaklık artışının sanayi öncesi seviyelerin 2 derecesinin altında tutarak ve sıcaklık artışını 1,5 santigrat dereceyle daha da sınırlama çabalarını sürdürerek iklim değişikliği tehdidine küresel tepkiyi güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Anlaşmanın ayrıca, ülkelerin emisyonlarını azaltmasına ve toplumlarını ve ekonomilerini düşük karbonlu bir gelecek için uyarlamalarına yardımcı olmak için adaptasyon, finans, teknoloji geliştirme ve transfer, kapasite geliştirme, şeffaflık önlemleri ve daha fazlası için hükümler vardır.

Paris Anlaşması hakkında daha fazla bilgi:

- <https://www.un.org/en/climatechange/paris-agreement>

Biyoçeşitlilik kaybı, çeşitli insan faaliyetlerinden kaynaklanan giderek daha fazla önem kazanan çevresel konudur. Bunlar arasında habitat yıkımı, yasadışı yaban hayatı ticareti, kirlilik ve iklim değişikliği bulunmaktadır. Küresel nüfus büyümeye devam ettikçe, arazi veya gıda gibi kaynaklara duyulan ihtiyaç artar ve bu faaliyetler daha yaygın hale gelir. Bu, gezegenimizde yaşayan türlerin sayısında bir azalmaya yol açarak genel olarak daha az genetik çeşitliliğe yol açar. Bunun etkileri, bitkiler ve hayvanların gerektiğinde yeterince hızlı uyum sağlayamamaları veya gerektiğinde yer değiştirmeleri nedeniyle nesli tükenmekte veya hatta nesli tükenmiş hale gelmiş yerel seviyelerde görülebilir. Daha büyük ölçeklerde, bize temiz hava ve su gibi şeyler ve endüstri tarafından kullanılan hammaddeler sağlayan doğal ekosistemlerden daha az üretkenlik görebiliriz. Biyoçeşitlilik kaybı, daha fazla incelenmeden önce kaybedilen organizmalardan türetilen potansiyel yeni ilaçlar için fırsatları da azaltır. Bu nedenle, her bir kişinin gezegenimizin değerli florasını ve faunasını korumaya yardımcı olabileceği yolları aktif olarak ararken, dünya çapındaki türler üzerindeki etkileri azaltmak için mevcut habitatları korumaya yönelik adımlar atmamız önemlidir. Dünya Yaban Hayatı Fonu tarafından yayınlanan Gezegen Raporu 2022, memelilerin, balıkların,

kuşların, sürüngenlerin ve amfibilerin nüfus boyutlarının 1970 ve 2022 yılları arasında ortalama% 69 düşüş yaşadığını buldu. Rapor, biyolojik çeşitliliğin kaybını çeşitli faktörlerle ilişkilendiriyor, ancak esas olarak arazi kullanım değişikliği, özellikle ormanlar, otlaklar ve mangrovlar gibi habitatların tarım sistemlerine dönüştürülmesiyle ilişkilidir. Pangolinler, köpekbalıkları ve deniz atı gibi hayvanlar, yasadışı yaban hayatı ticaretinden önemli ölçüde etkilenir, sonuç olarak pangolinler eleştirel olarak tehlikeye girer.

KAYNAK KUTUSU

WWF'nin yaşayan gezegen raporu, gezegenimizin biyolojik çeşitliliğinin durumu ve zaman içinde nasıl değiştiği hakkında bilgilendirici ve kapsamlı bir rapordur. Rapor 1998'den bu yana her iki yılda bir yayınlanmaktadır. Tür popülasyonları, nüfus eğilimleri, türlere ve ekosistemlere yönelik tehditler, koruma girişimleri ve daha fazlası gibi çeşitli göstergelere bakar. Rapor ayrıca biyolojik çeşitlilik kaybındaki küresel eğilimlerin ayrıntılı analizlerini, bu kayıpların arkasındaki itici güçler, dünyadaki farklı bölgelerdeki doğal sermaye varlıkları için ekonomik değerlendirme tahminleri ve restorasyon çabalarını teşvik ederken insanlığın daha fazla kayıpları önleyebileceği yollarını içermektedir. Tehdit altındaki türleri ve habitatları korumak için hangi eylemlerin çekilmesi gerektiğinin net bir resmini sunar, böylece insanların doğa ile uyum içinde yaşadığı bir gelecek inşa edebiliriz.

Biyoçeşitlilik kaybının nedenleri, etkisi ve çözümleri hakkında daha fazla bilgi edinmek için WWF'nin Web Portalına başvurabilirsiniz:

- <https://livingplanet.panda.org/>

YANSIMA KÖŞESİ

Bir kitlesel yok olma olayı duydunuz mu? Bunların ne olacağını açıklamaya veya tanımlamaya çalışabilir misiniz? Tahmin etmeniz gerekirse, sizce Dünya'nın tarihinde kitlesel bir yok olma olayı meydana geldi mi? Cevabınız evet ise, bu tür kaç etkinlik meydana geldiğini düşünüyorsunuz?

Maksimum yok olma olayı olarak da bilinen bir kitlesel yok olma olayı, nispeten kısa bir sürede büyük bir tür kaybıdır. Bu olaylar, Dünya'daki yaşam tarihi boyunca birkaç kez meydana geldi ve beşi "Big Five" büyük yok olma olayları olarak etiketlendi. Bu dönemlerde, sert iklim değişiklikleri veya asteroit etkileri gibi diğer faktörler nedeniyle tüm türlerin% 75-% 96'sının silindiği tahmin edilmektedir. Biyoçeşitlilikte büyük kayıplara neden olmanın yanı sıra, kitlesel yok oluşlar, diğerlerinin hayatta kalmasına ve gelişmesine izin verirken, yaşam ağacındaki belirli dalları ortadan kaldırarak evrim seyrini önemli ölçüde değiştirebilir. Sonuç olarak, gezegenimizi etkileyebilecek en önemli doğal afetlerden biri olarak kabul edilirler.

Dünyadaki tüm yaşam formlarının altıncı kitlesel yok olma olayı yolda ve hızlanıyor. 2020 analizi, 515 kara hayvanı türünün yok olmanın eşiğinde olmasını öngördü ve 20 yıl içinde kaybolması muhtemeldir. Araştırmacılar, insanın doğayı yok etmesi olmadan, bu kayıp oranının binlerce yıl alacağını söylüyorlar. Bu nedenle biyolojik çeşitliliği korumak için harekete geçmek zorunludur.

Kaynaklar:

- <https://www.pnas.org/doi/10.1073/pnas.1922686117>
- <https://earth.org/sixth-mass-extinction-of-wildlife-accelerating/>

Ormansızlaşma, hem yasal hem de yasadışı olarak ağaçların ormanlardan çıkarılması sürecidir. Çevre üzerinde olumsuz bir etkisi vardır, çünkü biyolojik çeşitliliği azaltır, su döngülerini bozar, toprak erozyonunu artırır, iklim değişikliğine katkıda bulunur ve yerel halkın orman kaynaklarına dayanan geçim kaynaklarını etkiler. Ormansızlaşmaya, kereste üretimi için kaydolma veya sığır otlatma veya mahsul gibi tarımsal kullanım için araziyi temizlemeden kaynaklanabilir. Diğer nedenler arasında madencilik operasyonları ve kentsel kalkınma projeleri bulunmaktadır. Ormansızlaşmaya yönelik çözümler, ağaçlandırma projeleri, sürdürülebilir ormancılık yönetimi uygulamaları ve doğal kaynakların korunmasını teşvik eden politikaları içeren entegre bir yaklaşım gerektirir. İnsanların ormanlarımızı korumanın gezegenimizin gelecekteki sağlığı için neden önemli olduğunu anlamalarına yardımcı olmak için eğitim kampanyaları da gereklidir.

KAYNAK KUTUSU

Her saat 300 futbol sahası büyüklüğünde ormanın kesildiğini biliyor muydunuz? 2030 yılına kadar, gezegendeki ormanların yalnızca %10'una sahip olabilir ve ormansızlaşma durdurulmazsa, 100 yıldan daha kısa bir sürede hepsi yok olabilir. Ormansızlaşma hakkında daha fazla bilgi edinin:

- 2002'den 2019'a kadar olan uydu verilerine göre, küresel tropikal orman kaybı yılda ortalama 3,36 milyon hektar (8,3 milyon dönüm) - Belçika'dan daha büyük bir alan.
- 1960'lardan bu yana dünyadaki tropikal ormanların yarısından fazlası yok edildi.
- 2019'da dünya, her altı saniyede bir futbol sahası değerinde birincil yağmur ormanını kaybetti.
- 2001 ile 2019 arasında Brezilya, ormansızlaşma nedeniyle 565.000 kilometrekarelik ağaç örtüsünü - Fransa'dan daha büyük bir alanı - kaybetti.
- Ticari tarım — sığır çiftliği, soya ekimi ve palmiye yağı plantasyonları gibi — dünya çapındaki ormansızlaşmanın yüzde 40'ını oluşturuyor. Madencilik, altyapı ve kentleşme de kilit suçlular.
- Küresel olarak, kayıtlı ormancılık sektörü 45 milyon iş ve yaklaşık 540 milyar Euro işgücü geliri sağlamaktadır. Gayri resmi orman sektörü dahil edilirse, tahminler muhtemelen çok daha yüksektir.
- Ormansızlaşma, dünya çapında geçim kaynakları için ormanlara güvenen 1,6 milyar kırsal insanı etkiliyor - çoğu aşırı yoksulluk içinde yaşıyor.
- Ormanlar temizlendiğinde veya yakıldığında karbondioksit salar. Küresel sera gazı emisyonlarının yaklaşık yüzde 12'si ormansızlaşmadan geliyor - kabaca Dünya'daki tüm araba ve kamyonların emisyonlarına eşdeğer.

Kaynaklar:

- <https://www.conservation.org/stories/11-deforestation-facts-you-need-to-know>
- <https://www.nationalgeographic.com/environment/article/deforestation>

YANSIMA KÖŞESİ

Ormansızlaşmayla mücadelede en etkili stratejilerden biri yeniden ağaçlandırmadır. Bu, yerel ekosistemleri eski haline getirmek ve biyoçeşitliliği desteklemek için ormansızlaşmanın meydana geldiği araziye ağaç ve diğer bitki örtüsünün dikilmesini içerir. Ağaçlandırma, karbondioksiti yaprakları, kökleri ve dalları içinde hapsederek atmosferdeki karbondioksit seviyelerini azaltmaya yardımcı olur. Ağaçlandırma, karbon emisyonlarını azaltmanın yanı sıra, ağaç dikme çabalarına yardımcı olan yerel halk için iş ve ayrıca yeni dikilen ormanlarda yetiştirilen fındık veya meyveler gibi kereste hasadı veya kereste olmayan orman ürünlerinden ekonomik faydalar sağlayabilir.

Ülkenizde herhangi bir ağaçlandırma girişimi biliyor musunuz? Herhangi bir yerel, bölgesel veya ulusal ağaçlandırma kampanyası duydunuz mu? Birine katıldınız mı?

Okyanus asitlenmesi, okyanus atmosferden daha fazla karbondioksit emdiğinde meydana gelen ve okyanusta daha düşük pH seviyelerine neden olan bir olgudur. Bu süreç, fosil yakıtların yakılması ve ormansızlaşma gibi insan faaliyetleri ile hızlanmıştır. CO₂ suda çözünürken, deniz suyunun genel pH seviyesini düşürerek daha asidik hale getiren karbonik asit oluşturur. Okyanus asitlenmesi, mercanlar ve kabuklu deniz hayvanları da dahil olmak üzere kabuklarını veya iskeletlerini inşa etmek için kalsiyum karbonata güvenen birçok organizma için azaltılmış kireçlenme oranları yoluyla deniz ekosistemlerini etkiler. Ayrıca, bazı türler bu koşullar altında yaşayamazken, diğerleri diğer organizmaların azalmasının neden olduğu kaynakların artan mevcudiyetinden yararlanabileceğinden, besin ağlarında değişikliklere neden olur. Ek olarak, okyanus asitlenmesi, her yıl atmosferimizden atılan karbondioksit miktarını azaltarak iklim değişikliğine katkıda bulunur ve bu da küresel ısınma potansiyellerini daha da artırır.

YANSIMA KÖŞESİ

Okyanus asitliği hakkında aşağıdaki gerçekleri okuyun:

- Okyanuslarımız, Dünya atmosferine salınan karbondioksitin yaklaşık %30'unu emer.
- Okyanus asitliği son 250 yılda arttı, ancak 2100 yılına kadar %150 artabilir.
- Okyanus asitlenmesinden kaynaklanan en büyük çevre sorunlarından biri mercan ağarması ve ardından mercan resifi kaybıdır.
- pH seviyeleri çok düşük olduğunda, istiridye gibi deniz organizmaları, kabukları ve iskeletleri çözünmeye başlayabilir.

Okyanus asitliğinin açıklanan etkilerinin farkında mıydınız? Okyanus asitliğinin gıda tedarik zinciri ve ekosistemler üzerindeki domino etkisini hayal edip tarif edebilir misiniz?

Doğal kaynakların tükenmesi, bugün dünyanın karşı karşıya olduğu bir diğer önemli çevre sorunudur. Madencilik, tomrukçuluk ve balıkçılık gibi insan faaliyetleri, mevcut ve gelecek nesiller için gerekli malzemelerin bulunabilirliğinde hızlı bir düşüşe neden oluyor. Aslında, toplam kaynak kullanımımızı tahmin edecek olsaydık, tüm ihtiyaçlarımızı karşılamak için neredeyse 1,5 Dünya gerekirdi. Bu aşırı tüketim, gıda kaynaklarına veya tatlı su kaynaklarına erişimi azaltarak insanlar üzerinde doğrudan etkileri olabilecek sanayileşme, aşırı nüfus, biyoçeşitlilik kaybı ve kirlilik gibi başka birçok soruna yol açar. Küresel nüfus her yıl endişe verici bir oranda artmaya devam ederken, doğal kaynakları kullanmak için daha sürdürülebilir çözümler aramaya başlamamız çok önemlidir. Aksi takdirde, yakında ciddi ekolojik sonuçlarla karşılaşabiliriz. Neyse ki kömür ve petrol gibi geleneksel enerji kaynaklarından güneş enerjisi, rüzgar enerjisi, biyogaz ve jeotermal enerji gibi yenilenebilir enerji kaynaklarına geçiş için şimdiden çaba sarf ediliyor - ancak sürdürülebilirlik hedeflerine daha hızlı ulaşabilmemiz için bu

sürecin hızlandırılması gerekiyor. İnsanlar, gezegendeki herkes için daha iyi bir gelecek yaratmak üzere ürün veya hizmet seçerken bilinçli kararlar verebilmek için kendi tüketim alışkanlıklarının farkında olmalıdır.

KAYNAK KUTUSU

Son bölüm ekolojik dengenin korunmasında doğal kaynakların ne kadar zorunlu olduğunu gösterdi. Aşağıda, doğal kaynakları korumanın ve kontrol altında tutmanın 40 yolunu okuyabilirsiniz.

- Plastik ve kağıt poşet kullanmaktan kaçının
- Dünya Koruma Gününü Kutlayın
- Aşırı otlatmayı önlemek için hanedeki sığır sayısını kontrol edin
- Ambalaj ve gıda atıklarını azaltın
- Daha az et yiyin
- Atıkların geri dönüşümünü sağlayın
- Daha az seyahat edin
- Elektronik postalardan yararlanın
- Termostatı yönetin
- Su ısıtıcısını yönetin
- Toprak erozyonunu önlemek için ağaç dikiin
- Ev yerleşkelerine ağaç dikiin
- Mahsul rotasyonu alıştırmayı yapın
- Enerjiyi korumanın makul yollarını uygulayın
- Evlerimizde su tasarrufu yapmak için mantıklı yöntemler uygulayın
- Araçların uygun bakımını yapın/yaptırın
- Geleneksel arabalar yerine hibrit arabalar satın alın
- Eski mobilyaları yeniden kullanın
- Mümkünse cihazları daha az kullanın
- Günlük kahve tüketiminiz için tek kullanımlık kupalar yerine seramik bardaklar kullanın.
- Enerji tasarruflu floresan ampuller kullanın
- Daha az araç kullanın

- Güneş ve rüzgar enerjisi gibi alternatif güç kaynaklarının kullanın
- Biyoyakıt kullanın
- Evlerimizde biyogaz kullanın
- Klima yerine pencereleri kullanın
- Çimleri ve ekili alanları akşam sulayın

Doğal kaynakları korumanın diğer yolları için lütfen aşağıdaki adresi ziyaret edin:

- <https://www.conserve-energy-future.com/terrific-ways-to-conserve-natural-resources.php>

Sürdürülemez atık üretimi, geniş kapsamlı etkileri olan, giderek daha acil hale gelen bir çevre sorunudur. Giderek daha fazla malzeme tüketildikçe, yönetilmesi zor olabilen büyük miktarlarda atık üretilir. Dünya Bankası verileri, dünyanın yılda 2,01 milyar ton evsel katı atık ürettiğini ve bunun en az yüzde 33'ünün -son derece ihtiyatlı bir şekilde- çevre açısından güvenli bir şekilde yönetilmediğini gösteriyor. Dünya çapında, kişi başına günlük üretilen atık ortalama 0,74 kilogramdır, ancak 0,11 ila 4,54 kilogram arasında değişmektedir. Dünya nüfusunun yalnızca yüzde 16'sını oluşturmalarına rağmen, yüksek gelirli ülkeler dünyadaki atığın yaklaşık yüzde 34'ünü veya 683 milyon tonunu üretiyor. Sürdürülemez atıklar yalnızca hava kalitesini, toprak sağlığını ve su sistemlerini etkilemekle kalmaz, aynı zamanda çöplüklerden metan ve yakma fırınlarından karbondioksit gibi sera gazlarının salınması nedeniyle iklim değişikliğine de katkıda bulunur. Ayrıca, çeşitli yaban hayatı türleri için habitatların yok olmasına yol açabilir. Sürdürülemez atık üretiminin etkileri, doğrudan çevresel etkilerin ötesine geçer; ayrıca içme suyunda bulunan tehlikeli kimyasallar veya atmosfere salınan toz partiküllerindeki zehirli metaller gibi maruz kalma tehlikeleri nedeniyle halk sağlığına da zarar vermektedir. Ayrıca, elektronik cihazların uygun olmayan

şekilde atılması, insan sağlığı üzerinde potansiyel uzun vadeli sonuçları olan ağır metal kirliliğine yol açmaktadır. Büyüyen bu sorunu ele almak için hükümetler, uygun geri dönüşüm girişimleri ve bireyler, işletmeler ve benzer sektörler arasında sürdürülebilir uygulamaları teşvik ederek tüketimin azaltılması dahil olmak üzere kapsamlı politikalar uygulamalıdır.

KAYNAK KUTUSU

Dünyanın önümüzdeki 30 yıl içinde yıllık bazda 3,4 milyar ton atık üretmesi bekleniyor, bu da 2018'de üretilen 2,0 milyar tona göre çok büyük bir artış. Dünya nüfusunun yalnızca %6'sını oluşturmasına rağmen, yüksek gelirli ülkeler birlikte dünyadaki atıkların %34'ünü üretiyor. Dünya giderek daha fazla nüfuslu ve kentli hale geldikçe bu atık artmaya devam edecek.

Sürdürülemez atıkla mücadele etmenin daha fazla yolu için lütfen şu adresi ziyaret edin:

- <https://www.becomecarbonnegative.com/unsustainable-waste.html>
- <https://sifiratik.gov.tr/>

Bireyler, karbon ayak izlerini azaltan basit adımlar atarak çevrede bir fark yaratabilirler. Buna güneş, rüzgar ve jeotermal enerji gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması, su tasarrufu yapılması, tek kullanımlık ürünler yerine yeniden kullanılabilir ürünler tercih edilerek atıkların azaltılması ve mümkün olduğunda geri dönüşüm malzemeleri dahildir. Daha geniş ölçekte, hükümetler veya şirketler gibi paydaşların çevre üzerinde daha da büyük etkileri olabilir. Yenilenebilir enerji kaynaklarına yapılan araştırmalara yapılan yatırımlar, çevre dostu davranış için teşvikler ve bireylerin çevresel sorumluluklarının farkında olmalarını sağlayan düzenlemeler yoluyla yeşil girişimleri destekleyebilirler.

Bununla birlikte, gezegenimizin sağlığını ve gelecek nesiller için sürdürülebilirliğini ancak hem bireyler hem de paydaşlar kalıcı bir değişim yaratmak için bir araya geldiğinde koruyabiliriz. Bu el kitabı, çevreyi bireysel düzeyde nasıl olumlu yönde etkileyebileceğimiz konusunda bazı seçenekler sunacak olsa da, bireylerin paydaşları etkileme gücüne sahip olduklarının ve bu düzeyde de etki yaratabileceklerinin farkında olmaları zorunludur.

Bireyler, çevre sorunlarıyla mücadelede paydaşlar üzerinde büyük bir etkiye sahip olabilir. Bunu, yerel temsilcileriyle mektup yazma kampanyaları yoluyla ilişki kurmak veya fikirlerini dile getirmek için halka açık toplantılara katılmak gibi birkaç yolu vardır. Sosyal medya veya ağızdan ağza iletişim yoluyla başkalarını harekete geçmeye teşvik etmek de önemlidir. Etki yaratmanın bir başka yolu da, iklim değişikliğinin ve diğer çevre sorunlarının etkilerini azaltmak için çalışan kuruluşları desteklemektir. Bireyler ayrıca ağaç dikme günleri, sahil temizliği ve nesli tükenmekte olan türler için koruma çabaları gibi girişimlere kişisel olarak dahil olabilirler. Bireyler bunu yaparak, eldeki konulara dikkat çekmeye yardımcı olur ve başka türlü bu faaliyetlerde yer almayacak diğer paydaşlar arasında farkındalık yaratır. Son olarak, bireyler sürdürülebilir alışkanlıkları kendi yaşamlarına dahil etmeye çalışmalıdır; bu, mümkün olduğunda yerel olarak yetiştirilen yiyecekleri satın almak veya mümkün olduğunda araba kullanmak yerine toplu taşıma araçlarını kullanmak gibi şeyleri içerebilir - her iki eylem de bireyin karbon ayak izini azaltırken aynı zamanda daha geniş toplum ve bir bütün olarak çevre üzerinde olumlu etkilere sahiptir.

REFERANSLAR

apa.org

- apa.org/monitor/apr01/greenapproach

becomecarbonnegative.com

- becomecarbonnegative.com/unsustainable-waste.html

cleanenergywire.org

- cleanenergywire.org/blog/climate-change-or-climate-crisis-whats-right-lingo

climate.ec.europa.eu

- climate.ec.europa.eu/eu-action/climate-strategies-targets/2030-climate-energy-framework_en
- climate.ec.europa.eu/eu-action/european-green-deal_en
- climate.ec.europa.eu/eu-action/international-action-climate-change/climate-negotiations/paris-agreement_en

climate.ec.europa.eu/index_en

conservation.org

- conservation.org/stories/11-deforestation-facts-you-need-to-know

conserve-energy-future.com

- conserve-energy-future.com/15-current-environmental-problems.php
- conserve-energy-future.com/terrific-ways-to-conserve-natural-resources.php

datatopics.worldbank.org

- datatopics.worldbank.org/what-a-waste/trends_in_solid_waste_management.html

earth.org

- earth.org/sixth-mass-extinction-of-wildlife-accelerating
- earth.org/the-biggest-environmental-problems-of-our-lifetime

eea.europa.eu

- eea.europa.eu/help/glossary/gemet-environmental-thesaurus/environment

environment.ec.europa.eu/index_en

euronews.com/green/2022/12/31/water-fossil-fuels-and-decarbonising-travel-what-will-be-the-key-climate-issues-in-2023

livingplanet.panda.org

nationalgeographic.com/environment/article/deforestation

pnas.org/doi/10.1073/pnas.1922686117

theguardian.com/environment/2019/oct/16/guardian-language-changes-climate-environment

un.org

- un.org/en/climatechange/paris-agreement
- un.org/en/un75/climate-crisis-race-we-can-win

unep.org

- unep.org/facts-about-climate-emergency

unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement

ÇEVRE DOSTU DAVRANIŞ

Çevresel davranış, insanların çevreleriyle nasıl etkileşimde bulunduklarını kapsayan bütünsel bir terimdir. Hem kaynakları korumak veya malzemeleri geri dönüştürmek gibi bireysel eylemleri hem de politika değişikliklerini savunmak veya çevre sorunları hakkında kamu bilincini artırmak için toplu çabaları içerir. Hava kalitesi, su kirliliği ve gıda güvenliği kararlarımızdan etkilenebileceğinden, bu davranışların halk sağlığı üzerinde doğrudan etkileri vardır. İnsanların neden belirli faaliyetlerde bulunduğunu anlayarak, sürdürülebilirliği teşvik eden ve gezegenin kaynaklarını gelecekte koruyan etkili politikalar oluşturabiliriz. Bu, özellikle karbon emisyonlarını ve diğer kirlilik türlerini durdurmak için acil adımlar atılmazsa, mevcut uygulamaların neden olduğu ciddi ekolojik sorunlarla uğraşacak olan genç nesiller için önemlidir. Çevresel davranış yalnızca bireysel eylemi kapsamamalı, aynı zamanda kuruluşların enerji tüketimini azaltmak veya eğitim girişimleri yoluyla iklim değişikliği konusunda farkındalık yaratmak gibi ortak hedeflere yönelik birlikte çalışabilecekleri yollara da bakmalıdır. Nihayetinde, gelecek nesillerin evimiz olarak adlandırdığımız bu kırılgan ama güzel gezegende sürdürülebilir bir şekilde yaşamaya devam edebilmesi için kendi eylemlerinin sorumluluğunu almak ve çevreye duyarlı bir tutum benimsemek bu gezegendeki tüm bireylerin sorumluluğundadır.

YANSIMA KÖŞESİ

Çevreye yaklaşımınızı nasıl tanımlarsınız? Çevresel davranışlarınızı tanımlamak için hangi sıfatları kullanırdınız?

Çevre dostu davranış, çevreyi korumak ve çevre üzerindeki etkimizi azaltmak için üzerimize düşeni yapmakla ilgilidir.Bu, ışıkları kapatmayı, kullanılmadığında cihazların fişini çekmeyi, güneş enerjisi veya rüzgar enerjisi gibi yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanmayı, sızıntıları gidererek ve daha kısa duş alarak su tüketimini azaltmayı, mümkün olduğunda malzemeleri geri dönüştürmeyi, hava veya su kaynaklarını kirletici maddelerden ve bulaşabilecek tehlikeli atık ürünlerden kaçınmayı, gaz tüketenler yerine düşük emisyonlu yakıt verimli araçlar kullanmak ve organik atıkları atmak yerine kompost yapmak veya karbon emisyonlarını dengelemek için ağaç dikmek gibi çevre dostu uygulamalara katılmayı içerir.Günlük hayatımızda bu küçük değişiklikleri yaparak, gelecek nesiller için sağlıklı bir doğal çevrenin tadını çıkarabilmeleri için gezegenimizi korumaya yardımcı olabiliriz.

KAYNAK KUTUSU

Nasıl daha çevre dostu olunacağına dair adımlar, büyük ölçüde bir önceki bölümde tanıtılan iklim krizi karşıtı önlemlere dayanmaktadır. Çevreye karşı daha dostça bir davranış sergilemenize yardımcı olacak bazı pratik ipuçlarını okuyun.

- Plastik ve plastik ürünler kullanmaktan kaçının
- Kaynakların daha fazla farkında olun
- Geri dönüştürülmüş ürünler satın alın
- LED ampullere geçin
- Seyahat alışkanlıklarınızı değiştirin
- Kompostlama yapın
- Su tasarrufu yapın
- Et tüketiminizi azaltın
- Başkalarını eğitin
- Çevre gruplarına katılın
- Ağaç dikin
- Koruma alıştırmaları yapın

- Zararlı kimyasalların kullanımını azaltın
- Gıda israfını durdurun
- Çöp atmayı bırakın
- Yenilenebilir enerji kaynaklarına geçiş yapın
- Çevre dostu temizlik ürünleri kullanın
- Fosil yakıt bazlı ürünleri daha az kullanın

Kaynak:

- <https://www.conserve-energy-future.com/15-easy-ways-to-become-environmentally-friendly.php>

Çevre dostu davranış ve **sıfır atık**, bireylerin çevreyi korumaya yardımcı olabileceği iki temel yoldur. Özellikle sıfır atık, kişinin çevresel etkisini çeşitli şekillerde azaltmayı amaçlayan bir yaşam yaklaşımı sunar. İnsanlar mal, malzeme ve enerji tüketimlerini azaltarak çevresel ayak izlerini önemli ölçüde azaltabilir. Bu, organik gıdalar veya minimum ambalajı olan ürünler gibi sürdürülebilir ürünler satın almak için bilinçli bir çaba sarf etmek, öğeleri mümkün olduğunca yeniden kullanmak (yeniden kullanılabilir alışveriş poşetleri taşımak gibi), organik atıkları atmak yerine kompost yapmak, fosil yakıtlara güvenmek yerine elektrik üretimi için evde güneş panelleri veya rüzgar türbinleri gibi yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanarak bunları doğru bir şekilde belirlenmiş çöp kutularına atmak, kağıt ve plastik ürünleri sorumlu bir şekilde ayırarak geri dönüştürmek anlamına gelir– bunların tümü, sıfır atık elde etmeye katkıda bulunan çevre dostu eylemlere örnektir. Bu uygulamalar yalnızca gezegenimizin kaynaklarının gelecek nesiller için korunmasına yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda tek kullanımlık plastik satın almak veya gereksiz yere çöp atmak gibi müsrif davranışlara yapılan harcamaları azaltarak zaman içinde para tasarrufu sağlayarak olumlu bir ekonomik etkiye de sahiptir.

KAYNAK KUTUSU

Atık azaltma ve çevre dostu davranış hakkındaki tartışmalarda yaygın olarak atıfta bulunulan, sürdürülebilir davranışı ve atık azaltmayı teşvik etmeyi amaçlayan bir dizi ilkeyi temsil eden 7 R'dir. Bu ilkeler, bireyleri ve kuruluşları, faaliyetlerinin çevre üzerindeki etkisini en aza indirecek alışkanlıklar ve uygulamalar benimsemeye teşvik eder. 7 R, üretilen atık miktarını azaltmaktan öğeleri atmak yerine onarmaya ve yeniden kullanmaya kadar daha sürdürülebilir bir şekilde nasıl yaşanacağına dair zihinsel bir çerçeve sağlar. Bu ilkeleri günlük hayatımıza dahil ederek, kendimiz ve gelecek nesiller için daha çevre dostu bir gelecek yaratmak için çalışıyoruz. 7 R, reddetme, azaltma, yeniden kullanma, onarma, yeniden kullanma, geri kazanma ve geri dönüştürmeyi içerir.

Aşırı ambalajla gelen ürünleri reddetmek, gezegenimizi korumaya yardımcı olmamızın bir yoludur. Satın aldığımız ürünlerin ve ürettiğimiz atıkların miktarını azaltmak ve ürünleri yeniden kullanmak, bunların atılmasını önleyecek ve bunun yerine tekrar kullanıma girmelerinin yollarını bulacaktır. Öğeleri atmak yerine onarmak, paradan olduğu kadar kaynaklardan da tasarruf etmemize yardımcı olur. Eski tişörtleri yeniden kullanılabilir çantalara dönüştürmek gibi öğeleri yeniden kullanmak, daha önce kullanılmış malzemelere yeni bir hayat verir, böylece çöplüklere veya okyanuslara gitmezler. Kaynakları geri kazanmak, nehirler veya göller gibi orada yaşayan bitkilere ve vahşi yaşama zarar verebilecek su kaynaklarına ulaşma şansı bulamadan plajlardan ve diğer alanlardan çöp toplamak anlamına gelir. Geri dönüşüm de önemli bir rol oynar; Kağıt ürünlerinin atılmak yerine geri dönüştürüldüğünden emin olmak, kağıt üretimi için kesilen yeni ağaçlara olan talebi azaltırken, onları depolama alanlarından uzak tutar.

Tüm bu adımlar bir araya geldiğinde, gezegenimizin gelecekteki sağlığının korunmasında büyük bir fark yaratıyor!

Referans:

- <https://zerowasteeurope.eu/2019/05/a-zero-waste-hierarchy-for-europe/>

Döngüsel ekonomi, kaynak verimliliğine ve sürdürülebilirliğe güçlü bir vurgu yapan ekonomik bir modeldir. Büyük ölçüde doğal kaynakların savurgan bir şekilde çıkarılmasına ve bertaraf edilmesine dayanan geleneksel doğrusal modelleri, malzemeleri yeniden kullanmaya, onarmaya ve geri dönüştürmeye odaklanan bir modelle değiştirmeyi amaçlamaktadır. Bu geçiş, çevresel etkiyi azaltırken aynı zamanda iş verimliliğini ve karlılığı artırmak da dahil olmak üzere birçok avantaja sahiptir. Daha döngüsel bir ekonomiye geçişin başarılı olmasında bireylerin önemli bir rolü var. Ürün-hizmet sistemleri, kaynak kurtarma ağları, genişletilmiş üretici sorumluluk planları, malzeme pasaportları vb. gibi kavramlar hakkında bilgi sahibi olmak, bu ilkelere geçiş yapan veya hâlihazırda bu ilkeler çerçevesinde çalışan işletmelerle ilişki kurarken daha iyi kararlar almalarına yardımcı olacaktır. Bisiklet paylaşım programları veya kıyafet kiralama

hizmetlerinden yeni yerine ikinci el eşya satın almaya; ileri dönüşüm projeleri veya onarım kafelerinden yerel etik markaları desteklemeye; temizlik malzemeleri veya gıda maddeleri gibi toplu ürünleri satın alırken yeniden doldurulabilir kaplar kullanmaya vb... Şimdi harekete geçmek, gelecek nesillerimizin bu sürdürülebilir yaşam biçiminden faydalanmasını sağlamaya yardımcı olabilir.

KAYNAK KUTUSU

AB dögüsel ekonomi olmak için ne yapıyor?

Mart 2020'de Avrupa Komisyonu, daha sürdürülebilir ürün tasarımı teşvik etmeyi, atıkları azaltmayı ve tüketicileri güçlendirmeyi (örneğin bir onarım hakkı oluşturarak) amaçlayan dögüsel ekonomi eylem planını sundu. Elektronik ve BİT, plastik, tekstil ve inşaat gibi kaynak yoğun sektörlere odaklanılmaktadır.

Şubat 2021'de Parlamento, 2050 yılına kadar karbon nötr, çevre açısından sürdürülebilir, toksik madde içermeyen ve tamamen dögüsel bir ekonomiye ulaşmak için daha sıkı geri dönüşüm kuralları ve 2030 yılına kadar malzeme kullanımı ve tüketimi için bağlayıcı hedefler dahil olmak üzere ek önlemler talep eden yeni dögüsel ekonomi eylem planına ilişkin bir kararı kabul etti.

Mart 2022'de Komisyon, dögüsel ekonomi eylem planının bir parçası olarak dögüsel ekonomiye geçişi hızlandırmak için ilk önlem paketini yayınladı. Öneriler arasında sürdürülebilir ürünlerin desteklenmesi, tüketicilerin yeşil geçiş için güçlendirilmesi, yapı malzemeleri yönetmeliğinin gözden geçirilmesi ve sürdürülebilir tekstiller konusunda bir strateji oluşturulması yer alıyor.

Kasım 2022'de Komisyon, paketleme konusunda AB çapında yeni kurallar önerdi. Bu öneri ambalaj israfını azaltmayı ve ambalaj tasarımı iyileştirmeyi amaçlıyor; örneğin, yeniden kullanımı ve geri dönüşümü teşvik eden net etiketleme; ve biyo-bazlı, biyolojik olarak parçalanabilen ve kompostlanabilir plastiklere geçiş çağrısında bulunuyor.

Referans:

- <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/economy/20151201ST005603/circular-economy-definition-importance-and-benefits>

Etkileşimli bir infografik için aşağıdaki adresi ziyaret edin:

- <https://www.europarl.europa.eu/thinktank/infographics/circulareconomy/public/index.html>

Sürdürülebilirlik ve **sürdürülebilir kalkınma**, mevcut nesillerin kendi ihtiyaçlarını, gelecek nesillerin de aynısını yapma yeteneğinden ödün vermeden karşılama ihtiyacını ifade eden terimlerdir. Sürdürülebilirliğe ulaşmak için bireyler, topluluklar ve kuruluşlar, çevreyi korurken ekonomik büyümeyi destekleyen uygulamalar geliştirmelidir. Bu, tüketimi ve atığı azaltmayı, su ve enerji gibi doğal kaynakları ve biyolojik çeşitliliği korumayı içerir. Sürdürülebilir kalkınma, kaynakların akılcıca yönetimi yoluyla uzun vadeli ekonomik büyüme ve çevrenin korunmasını sağlamak için paydaşların birlikte çalıştığı bir süreçtir. Çevremiz üzerindeki olumsuz etkileri en aza indirirken faydaları en üst düzeye çıkarabilmemiz için insan faaliyetlerinin gezegenimizin ekosistemlerini nasıl etkilediğini anlamayı gerektirir. Amaç, dünyadaki tüm insanlar için sürdürülebilir bir geleceği garanti etmek için sosyal ilerleme, çevre sağlığı, ekonomik refah ve siyasi istikrar arasında bir denge oluşturmaktır.

Avrupa Birliği uzun süredir, gelecek nesillerin yaşam kalitesinden ödün vermeden bugünün ihtiyaçlarını karşılama kavramı olan sürdürülebilir kalkınmaya kendini adanmıştır. Avrupa projesinin temel bir unsurudur ve Amsterdam Antlaşması ve Avrupa Birliği Antlaşması gibi çok sayıda antlaşmaya dahil edilmiştir. Bu belgeler

aracılığıyla, sürdürülebilir bir Avrupa vizyonu, dengeli ekonomik büyüme, tam istihdam, sosyal ilerleme ve yüksek düzeyde çevre korumayı içermektedir. Sürdürülebilirliğe olan bu taahhüdünü ilerletmek için AB Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi (SDS), AB 2020 Stratejisi ve 7. Çevre Eylem Programı gibi çeşitli politikalar ve girişimler uygulamıştır. Ayrıca, küresel sürdürülebilirlik konularına ilişkin tüm ülkeleri ortak hedeflerde birleştirmeyi amaçlayan 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Gündemi'nin oluşturulmasına vesile oldu. Gelecekte AB, Üye Devletler ve dünya çapındaki diğer paydaşlarla işbirliği yoluyla bu hedeflere ulaşma taahhüdünü sürdürerek örnek teşkil etmeyi planlıyor.

REFLECTION CORNER

Sustainability and sustainable development are not exclusive to EU legislation. Look for policies and legislature on a national level to gain insight how these topics are approached in your country. Look for any specific goals and strategies.

For more information on EU's policies, consult the following references:

- <https://ec.europa.eu/environment/sustainable-development/>
- <https://www.sdindex.org/reports/europe-sustainable-development-report-2021/>
- https://commission.europa.eu/publications/sustainable-europe-2030_en

Bilinçli ve sorumlu kararlar almak için çevre dostu ve çevre dostu olmayan davranışlar arasındaki farkları anlamak önemlidir. Çevre dostu davranışlar, atıkları azaltmayı, enerjiyi korumayı, yenilenebilir veya alternatif enerji kaynaklarını kullanmayı ve vahşi yaşamı ve ekosistemleri korumayı içerir. Çevreye zarar veren davranışlar, ulaşım veya elektrik üretimi için fosil yakıtları yakarak havayı kirletmeyi, kuraklık koşullarına yol açabilecek doğal su yollarından aşırı su tüketimini, kağıt ürünler için ağaçlar veya nihai sonuçları dikkate almadan tüketim malları için metaller gibi doğal kaynakları israf etmeyi, nesli tükenmekte olan türleri korumaya yönelik koruma çabalarını ve iklim değişikliğinin gezegenimizin sağlığı üzerindeki etkilerini göz ardı etmeyi içerir. Bu farklılıkları bilmek, gezegenimizin gelecekteki sağlığını koruyabilmemiz için bugün çevresel etkimizi azaltmak üzere bir aciliyet duygusuyla birlikte çalışmamıza yardımcı olabilir.

ENERJİ

ÇEVRE DOSTU DAVRANIŞ

ÇEVREYE ZARARLI DAVRANIŞLAR

Bir odadan çıkarken ışıkları kapatmak	Odadan çıkarken ışıkları açık bırakmak
Tek başına araba kullanmak yerine toplu taşıma, araba paylaşımı veya bisiklet kullanmak	Kişisel bir araçta tek başına yolculuk yapmak
Enerji tasarruflu ampullerin takılması	Geleneksel akkor ampullerin kullanılması
Kompost gıda ve bahçe atıkları	Yiyecekleri ve bahçe atıklarını çöp kutusuna atılması
Çamaşır kurutmak için çamaşır kurutma makinesi yerine çamaşır ipi veya kurutma askısı kullanma	Elektrikli veya gazlı çamaşır kurutma makinesi kullanmak
İklimlendirme ihtiyaçlarını azaltmak için ağaç dikmek veya gölgeleme cihazları kurmak	Doğal gölgeleme veya pasif soğutma dikkate alınmadan klima kullanılması
Termostatı yazın daha yüksek bir sıcaklığa ve kışın daha düşük bir sıcaklığa ayarlamak	Termostatı tüm yıl boyunca sabit, rahat bir sıcaklıkta tutmak
Kullanılmadığı zaman elektronik ve cihazları kapatmak	Kullanılmadığı zaman elektronik cihazları ve cihazları bekleme modunda veya fişe takılı halde bırakmak
Enerji tasarruflu cihazlara yatırım yapmak	Eski, verimsiz cihazları kullanmak
Isıtma ve soğutmayı düzenlemek için programlanabilir bir termostat kullanma	Gün boyunca termostatı manuel olarak ayarlamak
Düşük akışlı duş başlıkları ve tuvaletlerin montajı	Geleneksel, yüksek akışlı duş başlıkları ve tuvaletler kullanmak
Isıtma ve soğutma kayıplarını azaltmak için hava kaçaklarını yalıtım eklemek	Bir binada hava kaçaklarını ve yalıtımı göz ardı etmek
Yiyecek sağlamak ve ulaşım ihtiyacını azaltmak için bir bahçe dikmek	Gıda ve diğer mallar için yalnızca ithalata güvenmek
Kağıt, plastik, cam ve metal geri dönüşümü	Geri dönüştürülebilir malzemeleri çöp kutusuna atmak
Kullanılmış eşyaları atmak yerine bağışlamak veya satmak	Hâlâ yararlı olan eşyaları atmak

Rüzgar ve güneş enerjisi gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi	Kömür ve petrol gibi yenilenemeyen enerji kaynaklarının desteklenmesi
Bir eve veya işyerine güneş panelleri kurmak	Elektrik için yalnızca yenilenemeyen enerji kaynaklarına güvenmek
Yakıt tasarruflu veya elektrikli bir araç kullanmak	Benzinli veya dizel bir araç kullanmak
Sulama ihtiyacını azaltmak için yerel bitki örtüsü dikmek	Aşırı sulama gerektiren yerel olmayan bitki örtüsünün dikilmesi
Diş fırçalarken veya tıraş olurken suyu kapatmak	Diş fırçalarken veya tıraş olurken suyu akıtmak
Uzun banyolar yerine kısa duşlar almak	Uzun, lüks banyolar yapmak
Garaj yollarını ve kaldırımları temizlemek için hortum yerine süpürge kullanmak	Garaj yollarını ve kaldırımları temizlemek için hortum kullanmak
Bitkileri sulamak ve araba yıkamak için yağmur suyu toplama	Dış mekan su kullanımı için içme suyu kullanmak
Peyzaj için düşük akışlı bir sulama sistemi kurmak	Geleneksel sulama sistemi ile aşırı sulama yapmak
Doğal kaynakların korunmasına yönelik koruma çabalarının desteklenmesi	Doğal kaynakların kişisel kazanç için kullanılmasının desteklenmesi
Et tüketimini azaltmak ve sürdürülebilir tarımı desteklemek	Endüstriyel tarım işletmesinden elde edilen etin büyük miktarlarda tüketilmesi
Çevreye duyarlı uygulamalarla şirketlerin desteklenmesi	Çevreye duyarlı olmayan uygulamaları olan şirketlerin desteklenmesi
Çim yerine kır çiçeği çayırı dikmek	Aşırı su ve kimyasallar gerektiren geleneksel bir çim bakımı
Isıtma ve soğutma ihtiyaçlarını azaltmak için yeşil bir çatı kurmak	Yeşil çatıların ısıtma ve soğutma ihtiyaçlarını azaltma potansiyelini göz ardı etmek
Gazlı çim biçme makinesi yerine manuel itmeli çim biçme makinesi veya elektrikli çim biçme makinesi kullanmak	Elektrikli çim biçme makinesi veya gazlı biçme makinesi kullanma
Kimyasal içerikli temizleyiciler yerine doğal temizlik ürünleri kullanmak	Çim bakımı için gazla çalışan bir biçme makinesi kullanmak

Sulak alanların, ormanların ve vahşi yaşam alanlarının korunmasının desteklenmesi	Ormanları ve vahşi yaşamı korumamak
Enerji tasarruflu pencere ve kapılara yatırım yapmak	Ev temizliği için kimyasal yüklü temizleyiciler kullanmak
Kısa yolculuklarda araba yerine sırt çantası veya bisiklet kullanmak	Sulak alanların, ormanların ve vahşi yaşam alanlarının yok edilmesini desteklemek
Evsel suyu yeniden kullanmak için bir gri su sistemi kurma	Enerji tasarruflu pencere ve kapıların ısıtma ve soğutma kayıplarını azaltma potansiyelini göz ardı etmek
Ulaşımla ilgili emisyonları azaltmak için yerel çiftçileri ve pazarları desteklemek	Kısa yolculuklar için araba kullanmak
Isıtma ve soğutma için toprak kaynaklı ısı pompası kurulumu	Tüm ev suyunu yeniden kullanmadan atmak
Elektrikli veya gazlı soba yerine yakıt tasarruflu odun sobası veya pelet sobası kullanmak	Elektrikli veya gazlı soba kullanmak
Taşıma ihtiyacını azaltmak için sebze bahçesi dikmek	Ulaşımla ilgili emisyonları dikkate almadan uzak diyarlardan ithalatı desteklemek
Yenilenebilir enerji araştırma ve geliştirmesinin desteklenmesi	Yenilenebilir enerji kullanmamak
Elektrik üretimi için rüzgar türbini kurulumu	Yalnızca geleneksel ısıtma ve soğutma sistemlerine güvenmek
Bahçe ve bahçe işlerinde elektrikli aletler yerine el aletlerinin kullanılması	Isıtma için elektrikli veya gazlı soba kullanmak
Dış mekan kullanımı için yağmur suyunu toplamak için bir yağmur varilinin takılması	Yağmur varili takmamak
Okyanusların ve deniz yaşamının korunmasını desteklemek	Taze ürünler için yalnızca ithalata güvenmek
Spor salonuna gitmek yerine egzersiz için bisiklet kullanmak veya yürümek	Yenilenebilir enerji kaynaklarının potansiyelini göz ardı etmek
Tek kullanımlık piller yerine şarj edilebilir pil kullanılması	Elektrik için yalnızca yenilenemeyen enerji kaynaklarına güvenmek
Doğal gölgeleme sağlamak için canlı bir duvar veya dikey bahçe kurmak	Bahçe işleri ve bahçe işleri için elektrikli aletlerin kullanılması

GIDA

ÇEVRE DOSTU DAVRANIŞ

ÇEVREYE ZARARLI DAVRANIŞLAR

Yerel olarak yetiştirilen yiyecekleri satın alın	İthal gıda satın alın
Kendi yiyeceğini yetiştir	Yalnızca mağazadan satın alınan yiyeceklere güvenin
organik gıda satın al	Organik olmayan gıda satın alın
Ambalaj atıklarını azaltmak için yiyecekleri toplu olarak satın alın	Önceden paketlenmiş bireysel gıda maddeleri satın alın
Çiftçi pazarlarında alışveriş yapın	Büyük marketlerde alışveriş yapın
Gıda atıklarını kompostlayın	Yemek artıklarını çöp kutusuna atın
Et tüketimini azaltın	Her öğünde et yiyin
Bitki bazlı protein kaynaklarını seçin	Hayvansal kaynaklı protein kaynaklarını tercih edin
Yemek planlaması yaparak ve artıkları saklayarak yemek israfını azaltın	Yemekleri planlamayarak ve artıkları atarak yiyecekleri israf edin
Gıda saklama için yeniden kullanılabilir kaplar kullanın	Gıda saklama için tek kullanımlık kaplar kullanın
Hareket halindeyken yemek için yeniden kullanılabilir çantalar, kaplar ve mutfak eşyaları kullanın	Hareket halindeyken yemek için tek kullanımlık kaplar ve mutfak eşyaları kullanın
Sürdürülebilir deniz ürünleri seçeneklerini tercih edin	Olumsuz çevresel etkileri olan deniz ürünlerini seçin
İşlenmiş gıdalardan kaçının	İşlenmiş gıdalardan zengin bir diyet tüketin
Yerel gıda sistemlerini destekleyin	Büyük ölçekli endüstriyel gıda sistemlerini destekleyin
Mevsimlik ürünleri tercih edin	Sezon dışı ürünleri tercih edin
Yiyecekler için çevre dostu ambalajları seçin	Gıda için çevre dostu olmayan ambalajları seçin
Süt tüketimini azaltın	Süt ürünlerini her öğünde tüketin
Şeker tüketimini azaltın	Yüksek düzeyde şeker tüketin
Tek kullanımlık ambalajlardan kaçının	Sık sık tek kullanımlık ambalaj kullanın
İşlenmiş tahıllar yerine tam tahılları tercih edin	Tam tahıllar yerine işlenmiş tahılları tercih edin
Muhafaza ederek ve konserve yaparak gıda israfını azaltın	Muhafaza etmeyerek veya konservelemeyerek gıda israfı yapın

Tek kullanımlık su şişeleri ve kahve fincanları yerine tekrar kullanılabilir su şişeleri ve kahve fincanları kullanın.	Tek kullanımlık su şişelerini ve kahve fincanlarını kullanın.
Sürdürülebilir malzemeler kullanan restoranları destekleyin	Sürdürülebilir olmayan malzemeler kullanan restoranları destekleyin
Piştirme işleminde yemek artıklarını kullanarak yemek israfını azaltın	Yemek artıklarını yemek pişirmede kullanmayarak gıda israfı yapın
Gıda için çevre dostu ambalajları seçin	Gıda için çevre dostu olmayan ambalajları seçin

ATIK ve MATERİYALLER

ÇEVRE DOSTU DAVRANIŞ	ÇEVREYE ZARARLI DAVRANIŞLAR
Öğeleri yeniden kullanarak israfı azaltın	Tek kullanımlık ürünleri sık sık kullanın
Ev atıklarını geri dönüştürün	Evsel atıkları çöp kutusuna atın
Minimum ambalajlı ürünler satın alın	Aşırı ambalajlı ürünler satın alın
Yeniden kullanılabilir çantalar, kaplar ve mutfak eşyaları kullanın	Tek kullanımlık çantalar, kaplar ve mutfak eşyaları kullanın
Kullanılabilir öğeleri atmak yerine bağışlayın	Kullanılabilir öğeleri atın
Geri dönüştürülmüş malzemelerden yapılmış ürünler satın alın	Yeni malzemelerden yapılmış ürünler satın alın
Tek kullanımlık piller yerine şarj edilebilir piller kullanın	Tek kullanımlık piller kullanın
Kağıt peçete yerine bez peçete kullanın	Kağıt peçete kullanın
Kağıt havlu yerine bez bez kullanın	Kağıt havlu kullanın
Bozuk öğeleri değiştirmek yerine onarın	Kırık parçaları onarmak yerine değiştirin
Aldığınız önemsiz posta miktarını azaltın	Aşırı miktarda önemsiz postaya izin ver
Tek kullanımlık olanlar yerine yeniden doldurulabilir kalem ve keçeli kalem kullanın	Tek kullanımlık kalem ve keçeli kalem kullanın
Fiziksel posta yerine dijital iletişimi seçin	Dijital iletişim yerine fiziksel postayı seçin
Biyobozunur ambalajlı ürünleri seçin	Biyolojik olarak parçalanmayan ambalajlı ürünler seçin

Ambalaj atıklarını azaltmak için toplu olarak satın alın	Aşırı atık içeren küçük ambalajlı ürünler satın alın
Tek kullanımlık bardaklar yerine yeniden kullanılabilir kahve fincanları tercih edin	Yeniden kullanılabilir kahve fincanı yerine tek kullanımlık fincanları tercih edin
Tek kullanımlık plastik pipetler yerine yeniden kullanılabilir bir pipet seçin	Yeniden kullanılabilir bir pipet yerine tek kullanımlık plastik pipetleri seçin
Tek kullanımlık plastik poşetler yerine yeniden kullanılabilir ürün poşetleri kullanın	Üretim için tek kullanımlık plastik poşetler kullanın
Tek kullanımlık plastik poşetler yerine bez alışveriş poşetleri kullanın	Bez alışveriş poşeti yerine tek kullanımlık plastik poşet kullanın
Biyobozunur temizlik ürünlerini seçin	Biyobozunur olmayan temizlik ürünlerini seçin
Elektronik atıkları uygun şekilde atın	Elektronik atıkları uygunsuz şekilde atın
Tehlikeli atıkları uygun şekilde atın	Tehlikeli atıkları uygun olmayan şekilde atın
Yemek planlaması yaparak ve artıkları saklayarak yemek israfını azaltın	Yemekleri planlamayarak ve artıkları atarak yiyecekleri israf edin
Dayanıklı, uzun ömürlü ürünler satın alın	Tek kullanımlık, kısa ömürlü ürünler satın alın
Çevre dostu çamaşır deterjanı tercih edin	Çevre dostu olmayan çamaşır deterjanı seçin

KAYNAK KUTUSU

Çevre dostu davranışlar ve örnekler hakkında daha fazla bilgi için:

- https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007/978-3-319-63951-2_14-1
- <https://www.conserve-energy-future.com/15-easy-ways-to-become-environmentally-friendly.php>
- <https://www.goodenergy.co.uk/the-ultimate-20-step-guide-to-eco-friendly-living/>

Her yaştan insanı çevre ve çevrenin korunması konusunda eğitmek, çevreye karşı sorumlu davranışı geliştirmede önemli bir adımdır. Çocuklara geri dönüşüm, enerji tüketimini azaltma ve su tasarrufu gibi konuları öğretmek, sürdürülebilir bir gelecek yaratmaya yardımcı olur. Yetişkinlerin de bu bilgileri çocuklarına aktarabilmeleri ve iyi bir örnek oluşturabilmeleri için eğitilmeleri gerekir. Okullar, öğrencilere gezegenimizin kaynakları ve onları korumamanın sonuçları hakkında daha derin bir anlayış sağlayan eğitim programları sunabilir. Topluluklar, yerel çevre sorunlarını ve olası çözümleri tartışmak için seminerler veya çalıştaylar düzenleyerek de sürece dahil olabilir. Bilgi arttıkça, zaman içinde çevreye fayda sağlayacak daha iyi kararlar alınacaktır.

Bireysel eylem ve aktif katılım, çevreye karşı sorumlu davranışı geliştirmenin en etkili yollarından ikisidir. Enerji tüketimini azaltmak, su tasarrufu yapmak, malzemeleri geri dönüştürmek veya mümkün olduğunda toplu taşımayı kullanmak gibi küçük adımlar atarak herkes fark yaratabilir. Ek olarak, yerel çevresel girişimlere ve organizasyonlara dahil olmak, sürdürülebilirlik çabalarını daha geniş ölçekte desteklemek için mükemmel bir yoldur. Ayrıca, çevrenizdeki diğer kişileri - arkadaşlarınızı, aile üyelerinizi, iş arkadaşlarınızı - da bu faaliyetlere katılmaya teşvik edin; Kolektif eylemin tek başına bireysel çabalardan daha başarılı olduğu kanıtlanmıştır. Son olarak, savunuculuk kampanyaları yoluyla veya iklim değişikliği ve diğer acil ekolojik sorunlar hakkında açıkça konuşarak çevre korumanın savunucusu olmayı düşünün.

Kolektif eylem ve protesto, çevreye karşı sorumlu davranışı geliştirmenin önemli bir yoludur. Bir araya gelerek, bireyler tek başlarına hareket ettiklerinden daha büyük bir etkiye sahip olabilirler. Mitingler, yürüyüşler ve protestolar gibi etkinlikler, dikkat edilmesi gereken çevre sorunları hakkında farkındalık yaratmanın veya ilerleme kaydedilmesi gereken alanları vurgulamanın etkili yolları olabilir. Sahil temizliği, ağaç dikme günleri veya çöp toplama girişimleri gibi grup etkinlikleri de insanların bir yandan eğlenirken bir yandan da çevreye destek için bir araya gelmelerine olanak sağlar. Çocukları bu faaliyetlere dahil etmek, gezegenimize erken yaşlardan itibaren bakmanın önemini aşılamanın harika bir yoludur, böylece gelecekte çevremizle ilgilenmeye devam edecek eko-bilinçli yetişkinler haline gelirler.

Çevreye karşı sorumlu davranışı geliştirmenin en etkili yollarından biri, politika yapıcılar ve paydaşları etkilemektir. Bu, lobicilik yaparak, halka açık toplantılarda konuşarak, karar vericilere mektup yazarak, belediye binaları veya forumlara katılarak, çevre kuruluşlarına bağış yaparak, gösteri ve protestolara katılarak, Twitter veya Facebook gibi sosyal medya platformları aracılığıyla diğer

topluluk üyeleriyle etkileşim kurarak ve çevre sorunlarına odaklanan siyasi kampanyaları destekleme yoluyla yapılabilir. Bireyler bu eylemleri gerçekleştirerek, herkes için daha iyi bir çevreye yol açacak anlamlı bir değişiklik yaratmaya yardımcı olabilir. Ek olarak, insanların çevre konuları hakkında kendilerini eğitme konusunda üzerlerine düşeni yapmaları önemlidir, böylece politika yapıcılar ve paydaşlarla önemli konuları tartışırken bilgi sahibi olurlar.

YANSIMA KÖŞESİ

Çevreye karşı daha sorumlu davranışlar sergilemeye çalışırken aşağıdaki alanları göz önünde bulundurmanız faydalı olabilir:

- Sürdürülebilirlik eğitiminde ve çevre bilincinde yer almak
- Davranışlarımıza dürüst bir bakış açısına sahip olmak
- Daha sürdürülebilir davranış değişikliklerine yönelik küçük çabalar göstermek
- Destek sistemleri oluşturmak
- İvmeyi sürdürmek ve başkalarına ilham vermek

Referanslar:

- <https://2030.builders/how-to-create-sustainable-behaviour-change-in-your-life-and-work/>
- <https://www.apa.org/monitor/apr01/greenapproach>
- <https://mgiep.unesco.org/article/shaping-young-citizens-for-a-sustainable-future>
- <https://www.weforum.org/agenda/2020/05/the-importance-of-climate-education-in-a-covid-19-world/>

REFERANSLAR

apa.org/monitor/apr01/greenapproach

conserve-energy-future.com

- conserve-energy-future.com/15-easy-ways-to-become-environmentally-friendly.php

economics-sociology.eu/files/12I_1112_Musova%20et%20al.pdf

ecotourism-world.com/environmentally-friendly-behaviour

goodenergy.co.uk/the-ultimate-20-step-guide-to-eco-friendly-living

link.springer.com/referenceworkentry/10.1007/978-3-319-63951-2_14-1

mdpi.com/1996-1073/14/18/5689

mgiep.unesco.org/article/shaping-young-citizens-for-a-sustainable-future

ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5415649

researchgate.net/publication/305726947_Understanding_Environmentally_Friendly_Consumer_Behavior

sciencedirect.com/topics/earth-and-planetary-sciences/environmentally-responsible-behaviour

tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/13504620220145401

vdu.lt/wp-content/uploads/2018/02/Liobikien%C4%97_Environmentally-friendly.pdf

weforum.org/agenda/2020/05/the-importance-of-climate-education-in-a-covid-19-world

youmatter.world/en/5-ways-to-be-green-daily

AMBALAJDAN KAYNAKLANAN ÇEVRE KİRLİLİĞİ

Çevre kirliliği günümüz dünyasında önemli bir sorundur ve hepimizi etkiler. Kirleticiler çevreyi kirlettiğinde, insan sağlığı, ekosistemler ve iklim değişikliği üzerinde olumsuz etkilere yol açtığında ortaya çıkar. Çevre kirliliği kaynakları şunlardır:

otomobil ve fabrikalardan kaynaklanan hava kirliliği;

tarımsal akış ve endüstriyel atıklardan kaynaklanan su kirliliği;

pestisitler, gübreler ve tehlikeli maddelerden dolayı toprak kirlenmesi;

inşaat veya trafikten kaynaklanan gürültü kirliliği;

sokak ışıklarından veya diğer kaynaklardan gelen ışık kirliliği;

Enerji santralleri veya atmosfere ısıyı serbest bırakan diğer kaynaklar tarafından oluşturulan termal (ısı) kirliliği.

Tüm bu çevresel kontaminasyon biçimleri, sağlığımızın yanı sıra tüm ekosistem için de ciddi sonuçlar doğurabilir. Ek olarak, atmosfere salınan çevre kirleticileri, atmosferdeki sera gazı konsantrasyonları üzerindeki etkileri yoluyla küresel ısınmaya katkıda bulunur ve bu da dünya çapında artan sıcaklıklara yol açar. Bu sorunu azaltabilmemizin tek yolu, yaşam tarzlarımızda değişiklik yapmak - tüketim seviyelerini azaltmak, güneş veya rüzgar gücü gibi yenilenebilir enerji kaynakları yerine fosil yakıtlar gibi zararlı uygulamalar üzerinde sürdürülebilir uygulamalar seçmek - böylece çevre üzerindeki etkimizi azaltabiliriz ve gelecek nesilleri korumaya yardımcı olabiliriz.

YANSIMA KÖŞESİ

Çevre kirliliği hakkında aşağıdaki gerçekleri okuyun ve düşünün. Bu verilere aşina mıydınız? Onları okumak hakkında ne düşünüyorsunuz?

- Dünya nüfusunun% 91'i her gün kirli havada nefes alıyor.
- 783 milyon insanın temiz suya erişimi yoktur ve yaklaşık 2,5 milyar insanın da yeterli sanitasyona erişimi yoktur.
- 10 kişiden en az 1'i hava kirliliğiyle ilişkili hastalıklardan ölmektedir.
- Her yıl kirlilik nedeniyle 1 milyondan fazla deniz kuşu ve 100.000 deniz memelisi öldürülüyor.
- Çocuklar dünya kirliliğinin sadece% 10'una katkıda bulunur, ancak küresel hastalığın% 40'ından etkilenir.
- Plastik kirliliği, Fransa'nın üç katı büyüklüğünde bir plastik adası olan Büyük Pasifik Çöp Yaması'nın yaratılmasına yol açtı.

Referanslar:

<https://earth.org/10-facts-about-air-sollution/>

<https://www.dosomething.org/us/facts/11-facts-about-sollution>

□ <https://www.livescience.com/22728-sollution-facts.html>

□ <https://www.conserve-energy-future.com/various-plolution-facts.php>

Ambalaj, doğal kaynaklar, depolama alanları ve kirlilik üzerindeki etkisi nedeniyle çevrede önemli bir rol oynamaktadır. Ambalaj malzemeleri genellikle doğal olarak geri dönüştürülmesi veya parçalanması zor olabilen petrol bazlı plastiklerden yapılır. Bu, ambalajın düzenli depolama alanlarında veya okyanuslarımızı ve su yollarımızı kirlettiği anlamına gelir. Ek olarak, ambalaj üretimi, küresel ısınmaya katkıda bulunan enerjiye ihtiyaç duyar, çünkü bu enerjinin çoğu fosil yakıtların yanmasıyla üretilir. Çevresel ayak izimizi azaltmak için, kullandığımız ambalaj

miktarını azaltmak ve mümkün olduğunda kompostlanabilir veya geri dönüştürülmüş malzemeler gibi daha sürdürülebilir alternatifler bulmak bizim için gereklidir. Ayrıca, plastik torbalar gibi şeyler için uygun bertaraf yöntemleri konusunda kendimizi eğitmek, bu ürünlerin düzenli depolama alanlarına girmemesini veya çevremizi daha fazla kirletmesinin sağlanmasına yardımcı olabilir.

KAYNAK KUTUSU

Kaynaklar:

- <https://www.europarl.europa.eu/thinktank/infographics/circulareconomy/public/index.html>
- https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7155
- <https://zerowasteeurope.eu/2022/07/blog-packaging-at-the-core/>

Ambalaj kirliliği, plastik, karton ve kağıt gibi ambalaj malzemelerinin aşırı kullanımının neden olduğu artan bir çevresel sorundur. Bu materyaller genellikle satın aldığımız günlük ürünleri paketlemek için kullanılır, ancak tek kullanımlık ve geri dönüştürülemez olma eğilimindedirler. Bu, ambalaj için kullanılan paketler atıldıktan sonra, ayrışması yüzyıllar alabilecekleri düzenli depolama alanlarına veya su yollarına ulaştıkları anlamına gelir. Ambalaj kirliliği, üretim ve bertarafından sera gazlarının üretimi nedeniyle iklim değişikliğine de önemli ölçüde katkıda bulunur. Küresel olarak üretilen tüm katı atıkların% 50'sinden fazlasının sadece ambalaj malzemelerinden geldiği tahmin edilmektedir! Bu sorunla mücadele etmek için, tüketicilerin mümkün olduğunca tek kullanımlık ambalajlara olan güvenlerini azaltmaları ve mevcut olduğunda daha sürdürülebilir alternatifleri tercih etmeleri önemlidir. Buna ek olarak, şirketler minimum

miktarda ambalaj veya geri dönüştürülebilir kağıt veya biyolojik olarak parçalanabilir bitki bazlı plastikler gibi çevre dostu seçeneklere sahip ürünler oluşturmak için çaba göstermelidir. Ambalajla ilişkili tüketim ve atıklarımızı azaltmaya yönelik küçük adımlar atarak, çevremizi bu büyüyen sorunun neden olduğu daha fazla hasardan korumaya yardımcı olabiliriz.

KAYNAK KUTUSU

En çok kullanılan ambalaj türlerinin nasıl yapıldığı hakkında bilginizi artırın!

Kağıt ambalaj yapma işlemi, hammaddelerin seçimi ve tedariki ile başlar. Bunlar, astar tahtası ve oluklu ortam gibi belirli karton türlerini içerir. Seçilen malzeme daha sonra paketin tasarım özelliklerine göre kesilir. Kesildikten sonra, fleksografik baskı veya litografi kullanılarak istenen grafikler veya metinlerle basılır. Baskıdan sonra, katlandığında ambalaj şeklini oluşturan tek bir parça oluşturmak için birkaç parça birbirine yapıştırılır. Son olarak, bu paketler el veya makine ile monte edilir ve müşterilere gönderilmeden önce kalite güvencesi için denetlenir.

Plastik ambalaj yapma işlemi, uygun bir polimer malzemenin seçimi ile başlar. Uygulamaya bağlı olarak, polietilen, polipropilen veya PVC gibi farklı plastik türleri kullanılabilir. Seçilen malzeme daha sonra eritilir ve enjeksiyon kalıplama veya termoform gibi çeşitli yöntemler kullanılarak istenen bir şekle kalıplanır. Bu, plastiği erime noktasına ısıtmayı ve yüksek basınçla kalıplara zorlamayı içerir. Soğuduktan sonra, plastik boyuta göre kesilir ve daha sonraki işlem için paketlenir. Nihai üründe renk istenen bazı durumlarda, üretimde ilerlemeden önce boyalar ve pigmentler eklemek için ek adımlar uygulamak gerekebilir. Ayrıca, etiketler de genellikle bu aşamada eklenir, böylece müşteriler ne satın aldıkları hakkında bilgi sahibi olurlar. Son olarak, tüm ürünlerin müşterilere gönderilmeden önce güvenlik ve performans standartlarını karşılamasını sağlamak için kalite kontrol işlemlerinin baştan sona üretimin tüm aşamalarında yapılması gerekir.

Biyo plastik ambalaj yapma işlemi, bir taban malzemesi oluşturmak için mısır nişastası, şeker kamışı veya bitkisel yağ gibi bir biyopolimerin diğer malzemelerle birleştirilmesini içerir. Bu taban malzemesi daha sonra ısıtılır ve istenen şekle kalıplanır. Soğutulduktan sonra, biyo plastik ambalaj kullanıma hazırdır. Tüm süreç, geleneksel plastiklerden çok daha düşük sıcaklıklarda gerçekleşir ve üreticilerin güç ve dayanıklılıktan ödün vermeden daha çevre dostu seçenekler üretmesine izin verir. Ek olarak, bu malzemelerin zararlı kimyasalları geleneksel plastik ürünler gibi gıdalara nüfuz etme olasılığı daha düşüktür. Biyo plastik ambalaj, çevre dostu özellikleri ve defalarca geri dönüştürülebilmesi nedeniyle son yıllarda giderek daha popüler hale geldi ve bu da günlük satın alımları söz konusu olduğunda sürdürülebilir çözümler arayan tüketiciler için çekici bir seçim haline geldi.

Tekstil ambalajlama işlemi karmaşık ve çok adımlı bir girişimdir. Süreç, ürün için kumaş, plastik veya karton gibi uygun malzemelerin seçimi ile başlar. Seçilen malzeme daha sonra tasarım spesifikasyonlarına göre boyut ve şekle göre kesilir. Dikiş makineleri, parçaları birleştirmek için kullanılır ve yapıştırıcılar veya diğer sızdırmazlık maddeleri ile yerine mühürlenebilen tek bir parça oluşturur. Tamamlandığında, bitmiş ürün sevkiyat için hazır olmadan önce ek dekorasyonlar veya süslemeler eklenebilir. Bazı durumlarda, üretim aşamasında makineyle nakış gibi özel süreçler de kullanılabilir. Son olarak, satışa sunulmadan veya çeşitli uygulamalarda kullanıma gönderilmeden önce tüm ürünler üzerinde kalite kontrol işlemleri yapılır-bu da sadece yüksek kaliteli ürünlerin üretim tesisinden ayrılmasını sağlar.

Karışık malzeme ambalajı yapma işlemi, tek, çok işlevli bir paket oluşturmak için farklı malzemelerin kombinasyonunu içerir. Bu tür ambalajlar, yiyecek ve içecek, ilaç, tıbbi malzeme, elektronik ve daha fazlası gibi birçok endüstride kullanılabilir. İlk adım, güç, esneklik ve diğer özellikler açısından birbirini tamamlayacak doğru malzemeleri seçmektir. Bunlara karar verildikten sonra, paketlenmiş ürün için tasarım spesifikasyonlarına veya gereksinimlerine göre şekillerde kesilirler. Bu bileşenler, üretim hacmine bağlı olarak manuel olarak veya makine ile bir araya getirildikten sonra, gerektiğinde ekstra takviye için bu aşamada farklı yapıştırıcılar türleri de kullanılabilir. Son olarak istenirse, etiketler ve marka öğeleri, hepsi dağıtım için hazır olarak paketlemeden önce eklenebilir!

Referanslar:

- <https://zerowasteeurope.eu/2022/07/blog-packaging-at-the-core/>
- <https://packagingeurope.com/features/exploring-paths-to-full-circularity/8461.article>
- <https://www.bizongo.com/blog/different-types-of-packaging-products>
- <https://www.industrialpackaging.com/blog/what-are-packaging-materials>

Ambalaj türleri üç kategoriye ayrılabilir: birincil, ikincil ve üçüncül ambalajlar. Birincil ambalaj, ürünün kendisiyle doğrudan temas halinde olan ambalaj türünü ifade eder; Bir üretim tesisinden nihai varış yerlerine taşınırken yiyecekleri veya diğer eşyaları kapsar, korur ve saklar. Birincil ambalaj örnekleri arasında karton kutular, teneke kutular, şişeler, kavanozlar ve torbalar bulunur. İkincil ambalaj, birincil paketlerine yerleştirildikten sonra ürünler için ek koruma içerir; Bu, toplu gönderiler için birkaç öğenin karton kutulara veya paetlere yerleştirilmesini içerebilir. Üçüncül ambalaj, genellikle birden fazla paketin tek bir birim olarak satışa sunulması gerektiğinde perakende yerlerinde gerçekleşir; Örnekler arasında hediye setleri veya birlikte bir kutuya paketlenmiş birden fazla özdeş öğeye sahip çoklu paketler bulunur.

Birincil ambalaj sadece pazarlamada önemli bir rol oynamaz, çünkü içindeki ürün hakkında görsel ipuçları sağlayarak tüketici seçimini etkileyebilir, aynı zamanda malzeme seçerken dikkate alınması gereken çevresel bir etkiye sahiptir. Bu nedenle, daha sonra farklı birincil ambalaj türlerinin avantajları ve dezavantajları hakkında bilgi verilecektir.

PLASTİK AMBALAJ

Bazı avantajları

Bazı dezavantajları

Son derece işlevseldir	Yenilenemez fosil yakıttan yapılmıştır
Koruyucudur	Deniz ve kara çöplerine katkıda bulunur
Sağlam ve dayanıklıdır	Havayı, suyu ve toprağı kirleten mikro-plastikler şeklinde ayrışır
Uyarlanabilir ve çok yönlüdür	Bazı türler,geri dönüşüm altyapıları oluşturmamıştır ve kolayca erişilebilir değildir
Geri dönüştürülebilir	Karmaşık karışımlar mekanik olarak geri dönüştürülemez
Hafiftir	Doğada tamamen çözülmesi yüzyıllar sürer
Ekonomiktir	Genellikle özel olarak yapılan bertaraf işlemlerine ihtiyaç duyar

BİYO-PLASTİK AMBALAJ

Bazı avantajları

Normal plastiklere kıyasla dört kata kadar daha küçük karbon ayak izi

Sürdürülebilir malzemelerden yapılmıştır

Toksik değildir

Geri dönüştürülebilir ve biyolojik olarak parçalanabilir

Ürüne iyi uyacak şekilde tasarlanabilir

Bazı dezavantajları

Kaynakların biyo-plastik lehine gıda bitkilerinden yönlendirilmesiyle ilgilidir

Tüketiciler, biyo-plastiklerin normal plastikten farkını bilmeyebilir ve ayırt edemeyebilir

Sadece birkaç ülke endüstriyel ölçekli kompostlama altyapılarına sahiptir

Kullanılabilirlik, kaynak bitkilerin iyi büyüme koşullarına bağlıdır

Dayanıklılığı daha kısa sürelidir üretimi normal plastikten daha pahalıdır

OLUKLU MUKAVVA

Bazı avantajları

Sağlamdır ve yapısını korur

İçeriğe koruma sağlar

İçerikleri karşılamak için gereken şekle ve boyuta uyarlanabilir

Çoğu durumda üretiminde yenilenebilir kaynaklar kullanır

Geri dönüştürülebilir ve köklü bir geri dönüşüm altyapısına sahiptir

Bazı dezavantajları

Neme karşı savunmasızdır

Ezilebilir veya deforme olabilir

Yırtılmaya eğilimlidir

Üretim süreci, karbon ayak izini yükselten önemli kaynaklar kullanır

Sonsuz geri dönüştürülebilir değil

PAMUK

Bazı avantajları

Pek çok durumda oldukça sürdürülebilir bir maddedir ve tekrar kullanılabilir

Çoğu durumda ucuzdur

El yapımı olabilir

İçeriği kirden korur

Bazı dezavantajları

Üretilmesi için önemli miktarda enerji ve hammadde gerektirir

Organik olmayan veya sorumsuzca elde edilen pamuk çok doğa dostu değildir

Paketlemek için kullanılabilecekleri şeyler konusunda sınırlıdır

Dış ortamdan fazla koruma sağlamaz

Rijit kutular

Bazı avantajları

Güçlü yapıdadır

Elle yapılabilir

Herhangi bir şekil ve boyut için uyarlanabilir

Genellikle geri dönüştürülebilir

Bazı dezavantajları

Masraflıdır

Yıkılmaz değildir, bu da nakliye maliyetlerini artırır

Dış katman olarak ek ambalaj gerektirir

Glitter gibi geri dönüştürülemeyen malzeme ile kaplandığında geri dönüştürülmesi neredeyse imkansızdır

METAL ambalaj

Bazı avantajları

Dış etkilere iyi bir engel sağlar

Düşük toksisite seviyelerine sahiptir

Yüksek sıcaklık direncine sahiptir

Dayanıklısıdır

Geri dönüştürülebilir

Uyarlanabilir

Depolama ve taşıma dostudur

Bazı dezavantajları

Bazı metaller korozyona eğilimli olabilir

Metal nispeten pahalı olma durumu vardır

Ağır ve hantal olabilir

Makine yatırımı gerektirir

Asidik gıdalar bozulmaya neden olabilir

Hasar görebilir ve daraltılabilir

Büyüklüğü, içine yerleştirilen içerik miktarlarını kısıtlayabilir

CAM

Bazı avantajları	Bazı dezavantajları
Dış kimyasallardan ve yüzeylerdenden düşük göç riskine sahiptir	Nispeten pahalı ve ağırdır
Kararlı ambalaj malzemesi	Kırılmaya eğilimlidir
Oluşturmak için mevcut hammadde bolluğu	Kırmalar bir kirlenme tehlikesini temsil eder
İçeriğin görünürlüğünü sağlar	Ambalajın içeriği, ışık maruziyeti nedeniyle renk değiştirebilir
Yerleşik Geri Dönüşüm Altyapısı	Özel paketlenme hatları gereklidir
Mono malzeme olarak sonsuz geri dönüştürülebilir	İkincil bir sızdırmazlık bileşeni gerektirir

KAYNAK KUTUSU

Önceki bölümlerde, en çok kullanılan ambalaj türlerinden bazılarını sunduk. Ancak, her gün kullanılan başka türler de vardır. Daha fazla bilgi edinmek için aşağıdaki kaynakları kontrol edin!

- <https://www.ahfesproject.com/app/uploads/2022/01/P5-M4-Selelcting-the-Best-Packaging.pdf>
- <https://www.upwork.com/resources/types-of-packing>
- <http://filtext.com/en/blog/materials-for-packaging-advantages-and-disadvantages>
- <https://www.sofeast.com/resources/importer-guide-to-9-types-of-packaging/>

Ağırlık ile ölçülen ambalaj, AB'de üretilen tüm atıkların% 3'ünden fazlasını oluşturmaktadır. Söz konusu ambalaj kağıt ve karton (%41), plastik (%19), cam (%19), ahşap (%16) ve metalden (%5) oluşur. Bu sayı, ambalaj atıklarına dikkatli ve sorumlu yaklaşmamızın zorunlu olduğunu göstermektedir. Dahası, ambalaj ayak izimizi azaltmak için adımlar atmak bize kalmıştır. Alışveriş alışkanlıkları, özellikle Covid-19 pandemi nedeniyle son on yılda katlanarak değişti. Müşteriler, avantajları, kullanımı ve bertarafı söz konusu olduğunda, avantajları ve dezavantajları olan online alışverişlerini giderek daha fazla yapıyorlar. Şahsen veya çevrimiçi olsun alışveriş yaparken ambalajın türüne, miktarına ve sürdürülebilirliğine dikkat etmek önemlidir. Ambalaj ayak izinizi düzenlemenize yardımcı olabilecek tavsiyeler içeren bazı ipuçları:

1. Tek kullanımlık çantalara hayır deyin. Kendi yeniden kullanılabilir çantalarınızı taşıyın, bir mağazayı her ziyaret ettiğinizde bir tane satın almayın.

2. Ambalajı yeniden kullanın. Mümkün olduğunda, kağıt ve plastik torbalar, teneke kutular ve ambalaj kağıdı gibi ambalaj ürünlerini yeniden kullanın.
3. Daha az ambalajlı ürünler satın alın. İki markanın benzer öğelerini karşılaştırırken, daha az ambalaj içeren olanı seçin.
4. Plastik ambalajdan kaçının. Alışveriş yaparken, plastik olanların yerine cam veya kağıt ambalajı öncelikli olarak tercih edin. Çoklu katmanlara ve plastik türlerine sarılmış ürün satın almaktan kaçının.
5. Kendi yeniden kullanılabilir kaplarınızı taşıyın. Kendi yeniden kullanılabilir antalarınızı ve kaplarınızı alışverişe getirin. ğle yemeğini işyerine getiriyorsanız, yeniden kullanılabilir bir kabın içinde getirin ve kendi atal bıçak takımınızı getirin.
6. oplu olarak satın alın ve açık ürünler satın alın. Toplu satın alma genel ambalajı azaltırken, meyve ve sebze gibi açık ürünler, önceden paketlenmiş paketlere kıyasla ambalaj atığı oluşturmaz.

7. Yeniden kullanılabilir veya kompostlanabilir ambalajda gelen ürünlere öncelik verin.
8. Belirli gıda ürünlerinden kaçının. Bitki bazlı bir diyeteye geçmek, genel karbon ayak izinizi azaltmanıza yardımcı olabilir.
9. Yeni ürünler satın almak için alternatifler bulun. Bir mağazaya gitmeden önce, kullanılmış mallar için yerel ve dijital pazar yerlerini kontrol edin. Ayrıca birisinin istediğiniz ürünü ücretsiz olarak verip vermediğini kontrol edin. Ayrıca ürünü kendiniz yapıp yapamayacağınızı da kontrol edin.
10. Kaçının, yeniden kullanın, geri dönüştürün! Mümkün olduğunca ambalajdan kaçının. Ambalajınızı mümkün olduğunca yeniden kullanın. Ambalajınızı mümkün olduğunca geri dönüştürün.

Alışverişinizi çevrimiçi yapmadan önce, aradığınız ürünün yerel ve yüz yüze satın alınıp satın alınamayacağını kontrol ettiğinizden emin olun. Siparişinizi onaylamadan önce yeterli araştırma yaptığınızdan emin olun. Forumları kontrol edin veya çevrimiçi perakendeciye ambalaj uygulamaları hakkında soru soran bir e-posta gönderin.

KAYNAK KUTUSU

Avrupa Yeşil Anlaşması ve AB'nin savurgan ambalajlarla mücadele ve yeniden kullanım ve geri dönüşümü artırma planları hakkında daha fazla bilgi edinmek için aşağıdaki web sayfasını ziyaret edin:

- https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7155

REFERANSLAR

ahfesproject.com/app/uploads/2022/01/P5-M4-Selecting-the-Best-Packaging.pdf

bizongo.com/blog/different-types-of-packaging-products

conserve-energy-future.com

- conserve-energy-future.com/various-pollution-facts.php

dosomething.org/us/facts/11-facts-about-pollution

earth.org

- earth.org/10-facts-about-air-pollution

ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7155

ecoandbeyond.co

- ecoandbeyond.co/reduce-packaging

europarl.europa.eu/thinktank/infographics/circulareconomy/public/index.html

<http://filtext.com/en/blog/materials-for-packaging-advantages-and-disadvantages>

industrialpackaging.com/blog/what-are-packaging-materials

livescience.com/22728-pollution-facts.html

packagingeurope.com/features/exploring-paths-to-full-circularity/8461.article

sofeast.com/resources/importer-guide-to-9-types-of-packaging

stopwaste.org

- stopwaste.org/at-home/reduce-and-reuse/reduce-packaging-waste

upwork.com/resources/types-of-packing

utenvironment.org

- utenvironment.org/2019/03/22/5-practical-ways-to-reduce-food-packaging-waste

zerowasteeurope.eu

- zerowasteeurope.eu/2022/07/blog-packaging-at-the-core

GERİ DÖNÜŞÜM FARKINDALIĞI VE

EKO-SANAT

Geri dönüşüm, genellikle depolama alanlarına girmelerini önlemek için atık malzemeleri yeni ürünlere veya nesnelere dönüştürme işlemidir. Geri dönüştürülebilen yaygın ürünler arasında kağıt ve karton, cam şişeler ve kavanozlar, alüminyum kutular, plastik kaplar, çelik kutular ve yiyecek hurdaları bulunur. Bazı plastik türleri kimyasal bileşimleri nedeniyle geri dönüştürülemez; Bunların mümkün olduğu kadar kullanımı önlenmelidir. Ahşap, kumaş veya metal gibi malzemeler genellikle mobilya yapımı ve ev dekor projeleri de dahil olmak üzere çeşitli kullanımlar için yeniden kullanılır. Bu, düzenli depolama alanlarına giden miktarını azaltırken bu malzemelerin yararlı ömrünü uzatmaya yardımcı olur. Farklı malzemelerin yeniden kullanılması, ek üretim süreçlerine olan ihtiyacı ortadan kaldırarak enerji tüketimini azaltmaya yardımcı olabilir.

YANSIMA KÖŞESİ

Bu el kitabının önceki bölümlerinden birinde 7 R'den bahsedildi. Aşağıdaki yazıyı okumadan, 7 R kavramın tümünü listeleyebilir misiniz? Listeye eklenebileceğini düşündüğünüz başka bir kavram var mı (mutlaka R harfiyle başlamak zorunda değilsiniz). 7 R Kavramı:

- refuse-Reddet
- reduce-Azalt
- reuse-Yeniden kullan
- repair-Tamir et
- repurpose-Yeniden tasarla
- reclaim-Geri kazan
- recycle-Geri dönüştür

KAYNAK KUTUSU

Veriler, AB'de üretilen atık miktarının arttığını, şu anda yılda yaklaşık 3 milyar ton durduğunu, her yıl ortalama Avrupa tarafından 5 ton atık üretildiğini göstermektedir. AB'deki atıkların sadece% 38'i geri dönüştürülürken, hanehalkı atıklarının% 60'ından fazlası hala bazı AB ülkelerinde düzenli depolama alanına gidiyor. Atık yönetimine yaklaşımımızı değiştirmemiz zorunludur. Kullanılmayan veya geri dönüştürülmeyen atık miktarını azaltmak için hepimiz daha fazla katkıda bulunabiliriz. Günlük yaşamlarımızda küçük değişiklikler yaparak, çevreyi korumak ve daha sürdürülebilir bir gelecek yaratmak için hepimiz üzerimize düşeni yapabiliriz. İşte atıklarınızı daha verimli bir şekilde yönetmeye nasıl başlayabileceğinize dair bazı tavsiyeler:

TEKRAR KULLAN	GERİ DÖNÜŞTÜR
▪ Kağıdı yeniden kullanın! Gündelik iş veya alışveriş listesi için, yeni bir tane yerine kullanılan kağıdın arkasını kullanın.	▪ Geri dönüşüm enerji ve emisyonlardan tasarruf sağlar. Bir alüminyumun geri dönüşümü, yeni bir enerji üretmek için gereken enerjinin% 90'ını tasarruf edebilir. Düzenli depolama yerine 1 kg kağıdı geri dönüştürmek, neredeyse 1 kg CO2 emisyonundan ve metan emisyonlarından kaçınmayı sağlar.
▪ Eski elektrik ekipmanlarını okullar veya toplum merkezleri gibi yerlere bağışlayın, böylece başkaları onları yeniden kullanabilir.	▪ Elektronik cihazları atmayın. Elektronik ürünler, hepsi maden ve üretim için enerji gerektiren metaller, plastikler ve cam dahil olmak üzere geri dönüştürülebilen değerli kaynaklardan ve malzemelerden yapılır. Bunları yerel bir toplama noktasına veya perakendeciye geri götürün.
▪ Birden fazla şarj döngüsü için yeniden kullanılabilen şarj edilebilir piller satın alın. Yaşam sonlarına ulaştıklarında pillerinizi geri döndürmeyi unutmayın!	▪ Yeni bir akü ihtiyacınız olduğunda aracınızın eski aküsünü geri dönüştürün. Eski lastikler de genellikle geri dönüştürülebilir.
▪ Artık ihtiyacınız olmayan kıyafet, mobilya ve ev eşyalarını değiştirin, satın veya bağışlayın. Yeni satın almak yerine, ödünç almayı, kiralamayı veya ikinci elden satın almayı düşünün.	▪ Bölgenizde ne tür atıkların geri dönüştürülebileceğini kontrol edin. Cam, kağıt, plastik ve teneke kutuları atıklarınızın geri kalanından ayırmayı unutmayın. Geri dönüşüm tesisleri artık daha fazla plastik türünü kabul

	edebiliyor - ayrıntılar için sizinkini kontrol edin.
Minimal ambalajlı ürünleri seçin ve tek kullanımlık ürünlerden kaçının. Geri dönüştürülmüş malzemeden yapılan ürünleri satın alarak geri dönüşüm çabalarını destekleyin.	Organik gübre! Meyve ve sebze, yumurta kabuğu veya kahve telvesi gibi organik atıklarınız, bir kompost yığnında bir düzenli depolama alanından çok daha faydalıdır. Havaya maruz kalan bir kompost yığnında atık ayrışır ve doğal bir gübre haline gelir. Düzenli depolama alanında, hava olmadan, daha sonra güçlü bir sera gazı olan metan fermente olur ve metan yayar.

Referanslar:

- https://climate.ec.europa.eu/citizens/climate-tips/reuse-and-recycle_en
- https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling_en

Atıklardan yapılan el sanatları, günlük eşyaları yeniden tasarlamak ve benzersiz, güzel ve kullanışlı bir şey yaratmak için mükemmel bir yoldur. Kağıt, plastik şişeler, karton kutular, kumaş hurdalar ve eski giysiler gibi atık malzemeler dekoratif sanat parçaları veya fonksiyonel ev eşyaları yapmak için kullanılabilir. Bu el sanatları, insanların yaratıcılıklarını ifade etmeleri için bir fırsat sağlarken, depolama alanlarına giren atık miktarını azaltmaya yardımcı olur. Geri dönüştürülmüş mallardan oluşturulan popüler el sanatları arasında şişe kapaklarından veya boncuklardan çıkma mücevherleri; hurda kağıdı ile origami heykeller oluşturmak; Sepetleri kumaş veya gazete şeritleri ile dokuma; eski kutulardan veya plastik kaplardan kuş besleyicileri yapmak; ve ezilmiş taşla

kariştirilmiş boya kullanarak duvarlarda duvar resimleri boyamak vb sayılabilir. Biraz hayal gücü ve biraz yaratıcılıkla, en sıradan nesneler bile yeni bir şeye dönüştürülebilir!

Yansıma köşesi

Hiç atık maddelerden el sanatları yaptınız mı? Cevabınız evet ise, ne yaptınız? Hayır ise, ne tür bir el sanatları yapmak istersiniz? Bu konuları meslektaşlarınızla tartışın.

Aşağıdaki tabloya bir göz atın çünkü atıktan yapılmış bir sonraki / ilk el sanatınız için tabloda biraz ilham bulabilirsiniz!

Plastik

- Plastik şişe takılar
- Plastik şişe kuş yemi
- Plastik şişe kapaklarından yapılmış eğirme üstleri
- Bowling için renkli set
- Kumbara

Kağıt

- Örgülü kağıt kalem kutusu
- Kağıt torba bileklik
- Yuvarlanmış dergi fotoğraf çerçeveleri
- Kağıt çiçek çelenkleri
- Kartondan kuş evi

Cam

- Mason kavanoz kar küresi
- Mason kavanoz teraryumları
- Vazo
- Mumluk
- Geri dönüştürölmüş cam şişe bahçe kenar

Metal

- Teneke rüzgar çanı
- Teneke kutu fener
- şişe kapağı kolye / küpe ucu
- Kalay kalem kutusu
- Alüminyum folyo cep telefon kılıfı

Giyim

- Çorap kardan adam
- Çorap Kuklaları
- Tişört çantası
- Atık tekstil yorgan
- Eski kot pantolonlardan Dolap Organizatörü

Evde Bulunan Malzemeler

- Kağıt Yumurta
- Kartonlarından Çiçekler
- Mantar satranç parçaları
- Yaratıcı Ayna Çerçeveleri
- Eski çay fincanları kullanarak yapılan kokulu mum tutucu

- Fotoğraf çerçeveleri olarak CD Kılıfları

Referanslar:

- <https://www.parentcircle.com/waste-material-craft-ideas-for-kids/article>
- <https://www.thecrafttrain.com/recycled-plastic-crafts/>
- <https://www.campliveoakfl.com/56-best-plastic-bottle-craft-ideas-for-kids/>
- <https://www.favecrafts.com/Green-Crafting/17-Recycled-Handmade-Paper-Crafts>
- <https://sheroes.com/articles/best-out-of-waste-ideas/NjkzNw==>
- <https://www.weareteachers.com/earth-day-crafts-classroom-activities/>
- <https://lifestyle.howstuffworks.com/crafts/recycled/recycled-glass-crafts.htm>
- <https://lifestyle.howstuffworks.com/crafts/recycled/recycled-glass-jar-crafts.htm>
- <https://www.apieceofrainbow.com/gorgeous-useful-reuse-glass/>
- <https://www.pillarboxblue.com/crafts-from-waste-material/>
- <https://housing.com/news/best-out-of-waste-ideas-for-home-decoration/>

Sürdürülebilirlik ve çevre dostu olmanın giderek daha önemli hale geldiği bir çağda, atıktan yapılan el sanatları, düzenli depolama alanlarına atılmanın veya çevre kirliliğine katkıda bulunmanın aksine bu malzemelere sanatsal bir yol sunar. Bu el sanatları, geri dönüştürülmüş ürünlerin kullanımı yoluyla mevcut çeşitli dokular, renkler, şekiller ve boyutlar nedeniyle benzersiz bir estetik kalite sağlar. Eko-sanatın arkasındaki -özünde sürdürülebilirlik bulunan bulunan nesnelerden sanat eserleri oluşturmak- kavramı yönünden benzerdir ancak genellikle daha büyük ölçekte sanat eserlerini içerdiği için biraz farklılık gösterir. Bu nedenle eko-sanat terimi, ekolojik veya çevresel bir odağa sahip sanat eserlerini tanımlamak

için kullanılır. Geri dönüştürülmüş malzemeler kullanan kurulumlardan ve heykellerden doğa sahnelerini tasvir eden veya çevresel sorunlar hakkında farkındalık yaratan resimlere ve baskılara kadar birçok şekil alabilir. Eko-sanat genellikle izleyicileri etraflarındaki doğal dünyayla meşgul etmek için sürdürülebilirlik, koruma, iklim değişikliği ve kirlilik gibi temalardan bahseder. Ayrıca, oluşum şekli veya mesajı yoluyla olumlu sosyal değişim için çabalarken teknoloji, endüstri ve arazi kullanımı ile ilişkimizi de ele alabilir. Tüm sanatta olduğu gibi, sanat eserinin değeri bakanın gözündedir, yani bazıları için basit bir el sanatları, diğerleri için değerli bir eko-sanat parçasını temsil edebilir. Bu yüzden ilk sanatsal adımı atmak ve kendi el sanatınızı atıktan meydana çıkarmaktan korkmayın. Bir eko-art eseri hazırlamak için profesyonel bir el sanatları üreticisi olmanıza gerek yoktur ve eko-sanat yapmak için profesyonel bir sanatçı olmanıza gerek yoktur. Gökyüzü tek sınır, gelecek ise parlak ve yeşil!

YANSIMA KÖŞESİ

Bir sanat formu olarak eko-sanatın diğer sanat formlarının da karşılaştığı en zor problemle karşı karşıya olduğunu biliyor muydunuz? Bu sorunun ne olduğunu tahmin edebilir misin?

Eko-sanat, özgünlük sorunuyla, yani gerçek bir eko-sanat olarak sunulan sahte eko-sanatla karşı karşıyadır. Sanatı daha geleneksel bir anlamda düşünün. Bir sanat eserini sahte olarak sınıflandıran nedir? Sahte olup olmadığını nasıl anlarsınız? Şimdi eko-sanat kavramını düşünün. Ekolojik sanat eserinin sahte mi yoksa gerçek mi olduğunu nasıl anlarsınız? Sizi bu sonuçlara ne getirdi?

Gerçek eko-sanat, çevre ve sürdürülebilirliği ile ilgilenen sanattır. Bu sanat türü enstalasyonlardan heykellere kadar pek çok biçimde olabilir ve genellikle yaratıcı ifadeyi çevre aktivizmiyle birleştirir. İklim değişikliği, ormansızlaşma, türlerin yok olması, kirlilik

ve aşırı nüfus dahil olmak üzere bugün gezegenimizin karşı karşıya olduğu çok çeşitli sorunlara dikkat çekmeyi amaçlamaktadır. Gerçek eko-sanatta kullanılan malzemeler genellikle bitkiler, kayalar, toprak veya diğer organik elementler gibi çevrede bulunan doğal elementlerdir. Eko-sanatçılar, doğanın güzelliğinden yararlanarak ve onun ne kadar değerli olduğunu hatırlatarak yapıtlarıyla bu konularda farkındalık yaratmaya çalışırlar. Bunu yaparken, her yerdeki insanlara gezegenimizi gelecek nesiller için koruma konusunda harekete geçme konusunda ilham vermeyi umuyorlar.

Sahte eko-sanat, sanat dünyasında giderek daha popüler hale gelen talihsiz bir akımdır. Geri dönüştürülmüş malzemelerden yapılmış sanat eserlerinden oluşur, ancak sürdürülebilirlik veya çevrecilik hakkında daha geniş bir açıklama yapmayı düşünmez. Bu tür sanat genellikle sadece estetik olarak hoşla gitmek için yaratılır ve güçlü bir mesajı olan gerçek eko-sanat ile tek olmayan sahte eko-sanat arasında ayrım yapmayı zorlaştırabilir. Sahte eko-sanat, geri dönüştürülmüş malzemelerden yapılmış ancak sürdürülebilirlik veya çevrecilik konusunda anlamlı bir taahhüdü olmayan mobilya veya biblo gibi ticari ürünlerde de bulunabilir. Ne yazık ki, bu sanat türü, çevreye duyarlı olmak söz konusu olduğunda üzerimize düşeni yaptığımıza dair yanlış bir mesaj veriyor, oysa bu parçalar gerçekten estetik çekicilikten başka bir şey sunmuyor ve daha geniş ölçekte koruma çabalarını hesaba katmıyor.

Referanslar:

- <https://hrcak.srce.hr/clanak/205771>

Evde (yeniden) yaratabileceğiniz bazı eko-sanat örnekleri için aşağıdaki bölümleri kontrol edin.

Atık kağıdınızı ıslatıp harmanlayın. Küçük kabuklar oluşturun ve içine yabani çiçek tohumları koyun. Bahçenizde çiçek yetiştirmek için kullanabileceğiniz bomba tohumları yapın!

KAYNAK KUTUSU

Daha fazla bilgi için lütfen ziyaret edin:

- <https://onelittleproject.com/diy-seed-bombs/>
- <https://www.theguardian.com/environment/blog/2011/apr/11/seed-bombs-derelict-land-flowers>
- <https://www.youtube.com/watch?v=CSb7XgO4-Ug>

İçinizdeki sanatçıyı ortaya çıkarın ve duvarlarınıza güzel resimler çizmek için spreysel kutuları yerine yosun kullanın. Yeşil renk kullanmanın büyüsünü keşfedin!

KAYNAK KUTUSU

Daha fazla bilgi için lütfen ziyaret edin:

- <https://popsop.com/eco-graffiti-of-moss-a-substitution-for-a-toxic-paint/>
- <https://www.yatzer.com/eco-graffiti>
- <https://www.youtube.com/watch?v=GBslljmgm7o>

Eski kıyafetlerinize yeni bir soluk getirin. Bitkilerden doğal renklendirici pigmentler yapın. Gömleğinizi batık boyayın veya karmaşık bir desen çizmek için bir fırça kullanın. Çevreye desteğinizi kolunuzda gösterin!

KAYNAK KUTUSU

Daha fazla bilgi için lütfen ziyaret edin:

- <https://diynatural.com/natural-fabric-dyes/>
- <https://www.fiberartsy.com/how-to-make-natural-dyes-from-food/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=tBdNRNHEAwE>
- <https://www.youtube.com/watch?v=3RNlepVBuJl>

Bu projedeki ortak ülkelerin her biri zengin bir sanat tarihine sahiptir. Bu aynı zamanda eko-sanat tartışmalarına da uzanıyor. İlerleyen bölümlerde Türkiye, Hırvatistan, İspanya ve Litvanya'dan bazı eko-sanat eserlerini ve eko-sanatçıları tanıtacağız. Dışarıda çok sayıda eko-sanatçı ve eko-sanat eseri olduğu için bu listenin kapsamlı olmadığını unutmayın. Çevrimiçi olarak daha fazla bilgi aramanızı, sergilerini şahsen ziyaret etmenizi ve eko-sanatçıyı elinizden geldiğince desteklemenizi öneririz.

TÜRKİYE

Deniz Sağdıç – Ready-ReMade

Deniz Sağdıç, 2015 yılında hayata geçirdiği 'Ready-ReMade' projesinde, insanların terk ettiği gündelik nesneleri ve her türlü atık malzemeyi sanat dünyasının içinde yeniden sanat eseri yapmaya çalışıyor. Sanatçı, bu teknikle, bireyleri tüketim alışkanlıklarını yeniden düşünmeye teşvik etmeyi, kişi ve kurumlara 'sürdürülebilirlik' konusunda ilham vermeyi, uzmanlık ve beceri gerektiren herhangi bir şey yerine gündelik malzemeleri kullanarak sanatı insanlara yaklaştırmayı ve sanatın, diğer herhangi bir alan veya endüstri gibi, bir sürdürülebilirlik meselesi olduğuna dikkat çekmeyi amaçlıyor.

Daha fazla bilgi için: <https://www.internationalairportreview.com/news/173328/new-0-zero-point-art-exhibition-uses-istanbul-airports-waste-materials/>

HIRVATİSTAN

Regeneracija – Carpet Art

Regeneracija, tekstil telef ayrıştırma şirketi olarak kurulduğu 1954 yılından beri faaliyet gösteren bir şirkettir. Başından beri tekstil atıklarının geri dönüşümü ile uğraşan ve bugün Regeneracija'nın üyelerinden biri olan bir şirket olarak, tüm bu yıllar boyunca ve özellikle bugün, sosyal sorumluluk sahibi iş, sürdürülebilirlik, ekoloji ve tasarıma büyük önem veriyoruz. . Geri dönüşüm, döngüsel ekonomi modelinde tekstil atıklarının toplanması, geri dönüştürülmesi, toz haline getirilmesi ve ağırlıklı olarak Batı Avrupa ihracat pazarına yönelik nihai ürünlerin üretilmesi yoluyla iş sürecini birleştiren şirketin ana faaliyet alanıdır. Yılda 6.000 ton tekstil atığı toplanarak geri dönüştürülüyor ve düzenli depolama alanlarına atılması engelleniyor.

Daha fazla bilgi için: <https://www.regeneracija.hr/en/>

İSPANYA

Luzinterruptus

Luzinterruptus, yaklaşık 15.000 plastik şişeden yapılmış 170 metre uzunluğunda, üç metre yüksekliğinde bir labirent yarattı. Anonim İspanyol sanat kolektifi Luzinterruptus, İspanya'nın Madrid kentindeki Plaza Mayor'un ortasında plastik atıklardan bir labirent tasarladı. 170 metre uzunluğunda, üç metre yüksekliğindeki enstalasyon, bir ay boyunca yakınlardaki üniversiteler, hastaneler ve diğer kurumlardan toplanan yaklaşık 15.000 plastik şişeden oluşturuldu. Enstalasyon ayrıca ziyaretçileri çıkış yolunu tahmin etmeye zorlayan bir dizi karmaşık yol ve dar geçit içeriyordu. Luzinterruptus'a göre iç mekanda hiçbir referans noktası yoktu ve plastik kokusu enstalasyonun genel deneyimini güçlendirdi.

Daha fazla bilgi için: <https://www.waste360.com/plastics/look-labyrinth-spain-made-plastic-waste>

LİTVANYA

Straw Art – Šiaudinukai

Tarihsel olarak, Litvanya bir tarım ülkesiydi. Nüfusun çoğu çiftliklerde yaşadı ve çalıştı. Evlerini süsleyecek taze çiçeklerin olmadığı aylarda, Litvanyalılar her çiftlikte bol miktarda bulunan samandan kendi dekorasyonlarını yarattılar. Litvancada bu hasır süslere “šiaudinukai” [yak. zamir show-dih-nook-ay] olarak adlandırılır. Hasır süsler buğday, yulaf veya çavdar samanından yapılır. Şekilleri, ağaç oymacılığı ve dokuma gibi diğer Litvanya halk sanatı türlerinde bulunan tasarımları ve motifleri yansıtır. İnce sicim veya iplik üzerine farklı uzunluktaki samanların dizilmesiyle veya aplike yöntemiyle - küçük saman parçalarının çeşitli geometrik veya organik şekillerde kesilip yapıştırılmasıyla veya her ikisinin bir kombinasyonuyla yapılırlar. Bazıları çok basittir, diğerleri ise tasarımcının yaratıcılığına ve sabrına bağlı olarak çok karmaşıktır.

Daha fazla bilgi için: <https://ltfai.org/lithuanian-folk-art/straw-art-siaudinukai/>

REFERANSLAR

ahfesproject.com/app/uploads/2022/01/P5-M4-Selectcting-the-Best-Packaging.pdf
apieceofrainbow.com/gorgeous-useful-reuse-glass
bizongo.com/blog
campliveoakfl.com/56-best-plastic-bottle-craft-ideas-for-kids
climate.ec.europa.eu

- climate.ec.europa.eu/citizens/climate-tips/reuse-and-recycle_en

diynatural.com/natural-fabric-dyes
environment.ec.europa.eu

- environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling_en

favecrafts.com/Green-Crafting/17-Recycled-Handmade-Paper-Crafts
fiberartsy.com/how-to-make-natural-dyes-from-food
housing.com/news/best-out-of-waste-ideas-for-home-decoration
hrcak.srce.hr/clanak/205771
lifestyle.howstuffworks.com/crafts/recycled/recycled-glass-crafts.htm
lifestyle.howstuffworks.com/crafts/recycled/recycled-glass-jar-crafts.htm
onelittleproject.com

- onelittleproject.com/diy-seed-bombs

parentcircle.com/waste-material-craft-ideas-for-kids/article
pillarboxblue.com/crafts-from-waste-material
popsop.com/2016/11/eco-graffiti-of-moss-a-substitution-for-a-toxic-paint
sheroes.com/articles/best-out-of-waste-ideas/NjkzNw==
thecrafttrain.com

- thecrafttrain.com/recycled-plastic-crafts

theguardian.com/environment/blog/2011/apr/11/seed-bombs-derelict-land-flowers
weareteachers.com/earth-day-crafts-classroom-activities
yatzner.com/eco-graffiti

EK: SEÇİLMİŞ EL SANATLARI ÖRNEKLERİ

Proje kapsamında her bir ortak kuruluş, atıklardan oluşturulan 3 adet el işi ürünü toplayıp sundu. Toplamda 12 el işi örneği toplandı ve bu el kitabında sunuldu. İlerleyen sayfalarda eldeki el sanatlarını görebilir, hangi malzemelerin kullanıldığını okuyabilir ve adım adım nasıl yapıldığını öğrenebilirsiniz. İlk üç el sanatı, Pučko otvoreno učilište Čakovec tarafından sunulmaktadır. Sonraki LJC, üç el işi örneğini daha sergiledi. Son olarak OLTU, İspanya'nın son üç örneğini sergilediği üç el sanatı ürünü daha hazırladılar. Ortak kuruluşlar, sırasıyla topladıkları el sanatlarının fotoğraflarını hazırlayıp sundular.

Başlık: Retro Şık Defter Kılıfları

Yazar: Petja Kolenko

Kullanılan Malzemeler: Eski bir defter kapağı, kullanılmış plastik, folyo, ambalaj kağıdı, farklı ambalaj malzemeleri

Nasıl yapılır:

1. Eski defter kapağınızı temizleyin.
2. Atık malzemeyi arzu edilen şekillerde kesin.
3. Kesilen şekilleri kapağa koyun.
4. Terelerin üzerine ve içlerine pişirme kağıdı serin.
5. Atık kağıdın defter kapağına yapışması için sıcak bir ütüye bastırın.
6. Şekilleri daha fazla yerinde tutmak için bir dikiş makinesi kullanabilirsiniz.
7. Kapağın içine bir sayfa geri dönüştürülmüş kağıt yerleştirin. Sayfaları doldurduğunuzda değiştirin.

İlham alabileceğiniz bağlantılar:

- <https://www.youtube.com/watch?v=bm9m77BRDD4>
- https://www.youtube.com/watch?v=2LhCiE1zF_M
- <https://www.youtube.com/watch?v=6r8TltNyVro>

Başlık: Atık Odun Takıları

Yazar: Renata Martinec rehberliğinde Domaşinec İlköğretim Okulu öğrenci grubu

Kullanılan malzemeler: tahta atıkları, ipler, boya

Nasıl yapılır:

1. Diğer projelerinizden ağaç artıklarını toplayın veya yerel ahşap işleme fabrikanızdan artıkları isteyin.
2. Tahta artıklarını temizleyin ve pürüzsüz olacak şekilde zımparalayın.
3. Tahta artıklarını istenen şekle getirin.
4. Şeklin oluşması için parçaları birbirine yapıştırın.
5. Alternatif olarak, istenen şekli oluşturmak için bir iplik veya tel kullanın.
6. Şekli bir ipliğe koyun ve ipliğin üzerindeki ilmeği kapatın.

İlham alabileceğiniz bağlantılar:

- https://www.youtube.com/watch?v=PaoNn_3GdZc
- <https://www.youtube.com/watch?v=TwBXZWBU3W4>
- <https://www.youtube.com/watch?v=nbR6Y9wscqY>
- <https://www.youtube.com/watch?v=sHyiFwoDvAc>

Başlık: Elbise Kol Isıtıcıları

Yazar: Nikola Zrinski Čakovec kütüphanesinde düzenlenen "Heklice u knjižnici" çalıştayının katılımcıları

Kullanılan malzemeler: artık yün, iplik

Nasıl yapılır:

1. Malzemelerinizi toplayın. Yünün yumuşak olduğundan emin olun.
2. 30x30 cm'lik bir kareyi tığ işi yapmaya başlayın.
3. Kareye biraz süs ekleyin. Daha renkli ve canlı hale getirin. Bu süslemelerin dokunmasının yumuşak olduğundan emin olun. Düşebilecekleri için sert malzemelerden yapılmış süs eşyaları eklemeyin.
4. Süslemelerin yerlerine sabitlendiğinden emin olun. Emin olmak için onları birkaç kez kareye diki.
5. Süslemeyi bitirdikten sonra kareyi katlayın ve bir tüp yapın.

Not: Nikola Zrinski Čakovec kütüphanesindeki 2022 Tığ işi programının bir grup katılımcısı, Alzheimer hastalığından ve diğer psikolojik rahatsızlıklardan muzdarip insanlar için geri dönüştürülmüş yünden kolluklar yaptı. Bu tür kolluklar hastalardaki stresi azaltabilir, onları rahatlatılabilir, meşgul edebilir ve sakinleştirebilir, aynı zamanda motor becerilerini ve bilişsel özelliklerini de canlandırabilir.

Daha fazla bilgi için: <https://www.udruga-ozana.hr/isprepletimo-ruke/>.

İlham alabileceğiniz bağlantılar:

- <https://www.youtube.com/watch?v=y5t28G9HnVA>
- https://www.youtube.com/watch?v=IDFUERNmi_w
- <https://www.youtube.com/watch?v=v51d5rP6XDE>

Başlık: Eski kottan yapılmış önlük

Yazar: Milda Paukštė

Kullanılan Malzemeler: Eski kot pantolon, iğne, iplik, makas

Nasıl yapılır:

1. Kotları önünüze koyun. Dikişler boyunca kesin.
2. Kot pantolonun üst kısmını kesin.
3. Her iki kotu kısmen üst üste koyun.
4. Gelecekteki önlüğün köşelerini kesin.
5. Önlüğün üst kısmında bir halka oluşturmak ve kayışları bel çevresine bağlamak için şeritleri kullanın.
6. Heyecan verici tasarımlar yaratmak için desenler ve kesiklerle oynayın!

İlham alabileceğiniz bağlantılar:

- <https://www.youtube.com/watch?v=ANntx5hAp6Y>
- <https://www.youtube.com/watch?v=RRoRWIfGyKI>
- <https://www.youtube.com/watch?v=VJVu9Bt7Bkw>

Başlık: Kağıt Dokuma Kutusu

Yazar: LJC

Kullanılan Malzemeler: Eski dergiler, bıçak, şiş, yapıştırıcı, iki karton halka

Nasıl yapılır:

1. Kağıdı şeritler halinde kesin.
2. İğneyi alın ve üzerine kağıdı eğerek sarın.
3. Rulo kağıdın ucunu sabitlemek için yapıştırıcı kullanın. İğneyi dışarı çekin.
4. Çok sayıda şerit yapın.
5. Kartondan iki eşit daire kesin. Çıtçıtları güneş ışınları olarak birinciye yapıştırın.
6. İkinci karton daireyi üste yapıştırın.
7. Gelin yapmaya başlayın.
8. Sadece kısa bir uç bırakarak uçları kesin.
9. Uçları yapıştırıcı ile sabitleyin. Kutuyu renklendirin

İlham alabileceğiniz bağlantılar:

- <https://www.youtube.com/watch?v=u78GEp7Kcw>
- <https://www.youtube.com/watch?v=1pwCLSf5A00>

Başlık: Klavye K peleri

Yazar: LJC

Kullanılan Malzemeler: Kırılan veya atılan klavyeler, tel, pense, delme aparatı, iki adet k pe kancası

Nasıl yapılır:

1. Anahtarları  ıkarın.
2. Delme aparatı ile delik a ın.
3. K pe kısmını kanca ile asın.

 lham alabilece iniz ba lantılar:

- <https://en.paperblog.com/top-10-ways-to-recycle-and-reuse-computer-keyboards-1480487/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Hx7SN0H1o84>
- https://www.youtube.com/watch?v=h9pzwKJx3_E

Başlık: Muz Lifinden Çanta

Author: Gökçe Kesgin

Kullanılan Malzemeler: Makas, tığ, muz lifi

Nasıl yapılır:

1. Dört zincir çekilir ve bir halka oluşturmak için birleştirilir.
2. Halka oluşturulduktan sonra iki zincir çekilir, bir sık iğne yapılır ve bir sonraki zincire ikili örülür. Sıra başına gelindiğinde ise birleştirilerek üçüncü sıraya geçilir.
3. Birinci zincir bir sık iğne ile başlar ve iki sık iğne olarak devam eder. Daha sonra bir tek iki tek iğne tekniği ile zincirlere başladığımız noktaya kadar işleme devam edilir ve tekrar birleştirme işlemi gerçekleştirilir.
4. Bu sırada sıra başına kadar iki ikili ve bir tekli olarak örgü yapılır ve birleştirme işlemi yapılır ve 5. sırada bir tek iki ikili ilmek 16. sıraya kadar bir ilmek şeklinde örülür. Bir sonraki sıra için tek iki sık iğne iki tek bir tek yapılır ve çantanın önü bitirilir.
5. Çantanın ön kısmını bitirdikten sonra ön kısımdan başladığımız gibi arka kısmından da başlıyoruz ve her aşamada ön kısımda yaptığımız sırayla devam edip bitirme işlemi yapıyoruz. Daha sonra yuvarlak örgümüzün daha dik durması için kumaş telaları ütü ile yapıştırıyoruz.
6. Çantanın ön ve arka yuvarlaklarını birleştirmek için geniş bir şerit yapıyoruz. İlk olarak 50 cm zincir çekiyoruz ve geri dönüp sık iğne ile 3. zincire başlıyoruz, bu şekilde başlangıç zincirimize kadar örmeye devam ediyoruz. 3. sıradaki işlemi de yapıyoruz ve şerit örgüsümüzü bitiriyoruz.

7. Son aşamada şerit örgümüzün ön yuvarlak ve yan zincirlerini iğne ve elyaf yardımıyla dikiyoruz ve arkasını da aynı şekilde birleştirip bitiriyoruz. Deri sap veya örgü sap ile süsleyebilirsiniz.

İlham alabileceğiniz bağlantılar:

- <https://www.youtube.com/watch?v=eFo48BbzZw8>
- <https://www.youtube.com/watch?v=jIJY-Y6UDIE>
- <https://www.youtube.com/watch?v=tTRN0Ja2Q6U>
- <https://www.youtube.com/watch?v=jXUND1WH5k8>
- <https://www.youtube.com/watch?v=cG7ZgFePud4>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Y9ECToHM1RI>

Başlık: Eski Kazak Battaniyeleri

Yazar: Sultan Karabulut

Kullanılan Malzemeler: Makas, tığ, uzun iğne, iğne, kullanılmış kazak ve paspaslar

Nasıl yapılır:

1. Kullanmadığınız eski kazaklarınızı toplayın.
2. İplikleri serbest bırakmak için kazakları kesin.
3. İplikleri yumak haline getirin.
4. Örmeye başlamak için iplikleri kullanın. 50 ilmek kullanmalısınız.

5. Arkadaki ilk sırayı iplikle örün.
6. İpliğin ikinci sırasını önden örün.
7. Örgü boyu eninin iki katı olmalıdır.
8. Uzunluk tamamlandığında örgüyü kesin.
9. Örgüyü ikiye katlayın ve önce dört kenarını iğneleyin.
10. Dört taraftan üç zincir çekerek parçayı kapatın. İkinci sırada 4 zincir çekin.
11. Yeterli sayıda örgü parçanız olana kadar işlemi tekrarlayın. Tüm parçaları bir araya getirin ve battaniyeyi bitirin.

İlham alabileceğiniz bağlantılar:

- <https://www.youtube.com/watch?v=Z9DAoJgop5I>
- <https://www.youtube.com/watch?v=6mDUp8QDxH4>
- <https://www.youtube.com/watch?v=vOpQsGn4tO4>
- <https://www.youtube.com/watch?v=vPxpikMgJuM>
- https://www.youtube.com/watch?v=umeX_bpljds

Başlık: Hurda Metal Kaplumbağa

Yazar: Hakan Demir

Kullanılan Malzemeler: Endüstrinin geride bıraktığı atık metaller, otomobil hurdaları, kaynak makinesi, elektrot

Nasıl yapılır:

1. Metal atıklarını toplayın.
2. Metal atıkları kaynaklayın ve bir heykel oluşturun.

Not:

Bu atölyede, atık metal malzemelerin sanat nesnesine dönüştürülmesi esas alınmış, sanayinin geride bıraktığı atık metaller, otomobil hurdaları ve hazır metallerin kaynatılmasıyla birleştirilmiş, sosyal mesajlar içeren hem figüratif hem de soyut heykel çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Doğa ile insan arasında giderek artan mesafenin büyük tehlikelere yol açacağını gören sanatçılar, buna dikkat çekmek için çeşitli çalışmalar gerçekleştirdiler. Hakan Demir bu çalışmasında, denizlerde nesli tehlike altında olan Caretta Carettaların bilinçsiz avlanma nedeniyle sanayileşmedeki artışın denizleri kirletmesine ve hayalet ağlara yakalanma sonrasında hayatlarını kaybeden canlılara dikkat çekmeyi amaçladı.

İlham alabileceğiniz bağlantılar:

- <https://www.youtube.com/watch?v=-r5-7pxolPE>
- <https://www.youtube.com/watch?v=TCerg8BT6M>
- <https://www.youtube.com/watch?v=xwX60x4tYcA>
- <https://www.youtube.com/watch?v=6rUy63x1HBQ>
- <https://www.youtube.com/watch?v=en9xvcxET6w>

Başlık: DecoCD

Yazar: Òscar Tomàs Martí López

Kullanılan Malzemeler: Eski CD'ler, çeşitli el işi malzemeleri

Nasıl yapılır:

1. Eski bir CD alın.
2. CD şeklindeki bir kağıda kutlayacağınız parti/kutlama (Noel, Cadılar Bayramı, Paskalya...) ile ilgili bir şeyler çizin.
3. Çizimi CD'ye yapıştırın.
4. Dekore edilmiş CD'yi duvara veya istediğiniz yere asın.

Not:

CD'lerle çok çeşitli süslemeler yapabilirsiniz, örneğin CD'yi kırıp bir aynanın kenarlarına yapıştırmak, rüya yakalayıcı yapmak vb.

İlham alabileceğiniz bağlantılar:

- <https://www.youtube.com/watch?v=tIHZZ6U5BQM>
- <https://www.youtube.com/watch?v=e5QX5CHTinA>

Başlık: Kot Çanta

Yazar: Òscar Tomàs Martí López

Kullanılan Malzemeler: Eski kot pantolonlar, çeşitli el sanatları malzemeleri, dikiş malzemeleri

Nasıl yapılır:

1. Kot pantolonu çanta şeklinde kesin ve ayrıca iki şerit daha kesin.
2. Çantayı yapmak için dikiş ve askıları yapmak için üstteki iki şeridi ekleyin.
3. İsteddiğiniz şeyle süsleyin, ör. çıkartmalar, yamalar vb.

Not:

Askıları sırt çantasının sağına ve soluna yukarıdan aşağıya doğru koyarak da sırt çantası yapabilirsiniz.

İlham alabileceğiniz bağlantılar:

- <https://www.youtube.com/watch?v=qj-qeQgx51Y>
- <https://www.youtube.com/watch?v=vYZ2MchgQkw>

Başlık: Ahşap Kutular

Yazar: Òscar Tomàs Martí López

Kullanılan Malzemeler: Eski paletler, çiviler, çekiç, çeşitli el işi malzemeleri

Nasıl yapılır:

1. Bir paleti içindeki tüm tahtaları çekerek parçalarına ayırın.
2. Kutunun boyutuna göre ahşabı daha küçük parçalar halinde kesin.
3. Ahşabı daha iyi korumak için vernikleyin.
4. Kutuyu yapmak için ahşabı çivilerle birleştirin.

Not:

Ayrıca kutunuzu boyayarak veya içine bazı çıkartmalar veya başka farklı malzemeler ekleyerek süsleyebilirsiniz.

İlham alabileceğiniz bağlantılar:

- <https://www.youtube.com/watch?v=0SEsLsOfLuQ>
- <https://www.youtube.com/watch?v=4shGewHZqT0>

ÖZET

Bu el kitabı, Avrupa Birliği'nin Erasmus+ programı tarafından ortaklaşa kurulan “Atıkların El Sanatları ile Geri Dönüşümü” projesinin bir parçası olarak oluşturulmuştur. El kitabı, çevresel konulara sanatsal bir bakış sunuyor. El kitabının ilk bölümünde çevreyi anlamak için hayati önem taşıyan temel kavramlar, ortaya çıkan sorunlar ve önerilen çözümler önerildi. İkinci bölüm, çevreyi nasıl olumlu yönde etkileyeceğinize dair pratik ipuçları ve tavsiyeler sunarak çevre dostu davranışları incelemektedir. Üçüncü bölümde, çevre kirliliği türleri ve en yaygın tüketici atıklarından biri olan ambalaj üzerinde durulmuştur. Dördüncü bölüm, eko-sanat hakkında fikir ve örnekler vererek çevre ve sanat arasındaki bağlantıyı araştırıyor. Son olarak ek bölümünde, ortak ülkelerden atıklardan yapılan el sanatlarını gösteren 12 örnek içermektedir. El kitabı, çevre bilincini artırmak, çevre üzerindeki olumsuz etkileri azaltmak ve okuyucuların kendilerini yaratıcı bir şekilde ifade etmelerine yardımcı olmak için kavram ve yöntemler hakkında bilgiler sunmaktadır. Okuyucuların günlük yaşamlarında daha fazlasını keşfetmeleri ve çevreye daha duyarlı adımlar atmaları için bir rehber ve motivasyon aracı olarak kullanılması beklenmektedir.

EL SANATLARI İLE ATIKLARIN GERİ DÖNÜŞÜMÜ

2021-1-TR01-KA210-ADU-000034997

<https://handicrafts.pou-cakovec.hr/>

Oltu Halk Eğitimi Merkezi

oltuhem.meb.k12.tr/tema/index.php

PUČKO
OTVORENO
UČILIŠTE
ČAKOVEC

Pučko otvoreno učilište Čakovec

pou-cakovec.hr

LJC

LIETUVOS JAUNIMO CENTRAS

Lietuvos jaunimo centras

ljc.lt/lt

associació cultural

Associació Cultural Tabalà

associaciotabala.wordpress.com